

nt

naš tednik

LETO XXX — Številka 23

8. junija 1978

Cena 4.— šil. (4 din)

Poština plačana v gotovini

Celovec

P. b. b.

Erscheinungsort Klagenfurt

Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

UVODNIK

Trgovska akademija

Dober teden je minil od Kreiskyjevega obiska na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu. Če omejimo ob tej priliki podane izjave na šolsko področje, preostanejo:

— kanclerjevo zagotovilo, da kljub (pristrčnemu) vzdušju ne more in noče ničesar obljubiti;

— njegova obljuba, da se bo o nanižanih problemih pogovoril s pristojnimi koroškimi funkcionarji; in končno

— njegova izjava, da so predlogi odbora šolske skupnosti bili tako zelo stvarni, da si ne more predstavljati, da ne bi bili pozitivno rešeni.

Osrednji problem Slovenske gimnazije je pravzaprav strukturni problem: edina gimnazija, kjer morejo slovenski dijaki slediti pouku v materinem jeziku, je le splošnoizobraževalnega značaja. Če se maturant odloči, da po zrelostnem izpitu ne bo nadaljeval študija, temveč stopil v poklicno življenje, dandanes zlepa ne bo dobil posla — kljub včasih izvrstni kvalifikaciji na nekaterih področjih. Ali kakor se je izrazil ravnatelj Vospersnik v pogovoru s kanclerjem: maturantje znajo sicer poleg nemščine slovensko, angleško in rusko in morda še kateri jezik, a jim manjka znanje strojepisa, stenografije ter osnov knjigovodstva.

Potreba po izobrazbi v trgovskih predmetih torej leži čisto jasno na dlani in koroški Slovenci ter njih osrednji organizaciji že več let zahtevata dodatno trgovsko smer, odkar sta spoznali trend časa. Slovenska trgovska akademija je torej logična zahteva NSKS in ZSO ter profesorjev na gimnaziji. Logična bi morala pravzaprav biti ta težnja tudi za državo in deželo: izobrazba mladega človeka stane danes ogromno denarja in bila bi napačna investicija, če se ga izobražuje v predmetih, s katerimi potem ne more kaj početi na delovnem mestu ali da delovnega mesta sploh ne dobi. Brezposelni maturant ne prinese državi nobenih davkov, in če je po kratki priložitosti službi zopet brezposeln, mora država plačati brezposelnino.

Nelogično je torej mnenje deželnega glavarja Wagnerja, ki je slovensko trgovsko akademijo a priori odklonil, češ da ni potrebe zanjo, ker je že dovolj trgovskih akademikov na Koroškem. Inserterati po časopisih kažejo drugače in vedno zopet iščejo kombinacijo „trgovska akademija in znanje slovenskih jezikov“. Je morda v ozadju odklonitve strah, da bi potem absolutni slovenske trgovske akademije bili bolj kvalificirani?

Kancler Kreisky je dejal, da se bo o tem posvetoval s koroškimi strokovnjaki. Kanclerjev osebni svetovalec je na tem obisku bil poslanec ddr. Maderner, prej sam direktor trgovske akademije. Deželni glavar Wagner je predsednik deželnega šolskega sveta in bo prav tako imel odločilno besedo pri tem posvetu. Koroški strokovnjaki pa so dnevno izpostavljeni zahtevam, naj Slovenci ne dobijo nadaljnjih „da-

Igre generalov:

Avstrija v 2. kolu

V Argentini se vrši trenutno svetovno nogometno prvenstvo. Ne bi bilo prvič v zgodovini in tudi ne bo zadnjič, da bi kakšna diktatura pogostila športnike celega sveta. V senci „iger generalov“ se vrstijo politični umori, zginejo ljudje; kričanje ujetnikov, ki jih mučijo, pa utone v kričanju „gol, gol, gol!“ Za vsakim igralcem in novinarjem je oddelek vojakov, vsakega gledalca-domačina je registrirala policija ob nakupu kart. — Nizozemski TV-novinarji so dobili na lastni koži prvo slutnjo o režimu: Ko je ob otvoritvi zadonela argentinska himna, v kabinah niso vstali in delali dalje. Takoj so bili aretirani in prišli na svobodo šele, ko so mogli dopovedati, da himne niso poznali.

Avstrija se je kvalificirala za 2. kolo z zmagami proti Španiji (2:1; gola Schachner in Krankl) ter Švedski (1:0; gol Krankl).

V noči na sredo, 7. junija 1978, je prišlo v Celovcu spet do napisne akcije. Napise so dobili med drugim Mestna hiša (Stadthaus), hiša umetnikov (Künstlerhaus), gimnazije v Lerchenfeldgasse, celovško kopališče, Evropa-park in mestni stadion. Parole zahtevajo enakopravnost med narodoma na Koroškem in izpolnitev člena 7 avstrijske državne pogodbe.

Pliberk: 90 novih delovnih mest

Zadoščenje na obrazih vseh pliberških občinskih mandatarjev: tovarna Knecht-Filterwerk v Šmihelu bo povečala svoj obrat ter zaposlila okoli sto novih delojemalcev. O nakupu zemljišča za tovarno so namreč pliberški občinski očetje na svoji zadnji občinski seji soglasno sklepali. Trenutno zaposluje ta tovarna v Šmihelu 260 oseb, nadaljnjih 40 so že sprejeli, v dokončni fazi pričakujejo 350 delovnih moči. Nekateri občinski odborniki so polni evforije govorili, da bo ustvarjenih celo 150 dodatnih delovnih mest.

Tovarna Knecht-Filterwerk stoji v Šmihelu okoli sedem let, centrala se nahaja v Zvezni republiki Nemčiji. Podjetje velja za finančno in strukturno zdravo in je hotelo eksplandirati. S centrale je prišla želja po ekspanziji: ali se poveča podružnica v Šmihelu, ali pa podjetje v ZR Nemčiji. Odločitev je morala pasti v najkrajšem času — v štirih tednih. Če bi pliberški mandatarji odklonili, bi tukajšnja podružnica sicer delovala naprej, a pri morebitni koncentraciji kapacitet bi vsekakor zmanjšali število tukaj zaposlenih. Začela so se pogajanja z lastniki zemljišč v neposredni okolici. Družini Merkač in Kušej bosta dobili za 2,5 oziroma 1 hektar zemljišča odškodnino v gotovini ter v prvem primeru tudi nadomestno zemljišče. Občina je zagotovila, da bo pomagala pri nakupu nadomestnih zemljišč, da ne bo treba plačati tozadevnih davkov.

Svoje zadovoljstvo nad tem sklepom so izrazili govorniki vseh frakcij. Socialist Mikusch je optimistično govoril o 150 novih delovnih

zemljišč. Filterwerk pa bo del nakupne cene (25 šilingov od 80 šilingov za kvadratni meter) plačal deželni vladi.

FINALNO PODJETJE NA KOROŠKI JUG!

Pa še o enem dejstvu je bilo govora na občinski seji: javna roka (država) se doslej ni ponižala, da bi v tem kraju investirala, predvsem manjka v tem kraju oziroma na tem področju večji finalni obrat

pa dobijo v državah, kjer je na razpolago dovolj kvalificiranih (in tudi dragih) moči. Dejstvo, da se na dvojezičnem ozemlju nahaja vrsta podjetij, ki ne proizvajajo končnih izdelkov, že priča o nivoju plač. Če bi semkaj prišlo finalno podjetje, bi se s tem tudi dvignil nivo plač v panogah, ki proizvajajo le surove izdelke za nadaljnjo obdelavo druge. Druga, prav tako šibka noga, pa so na tem območju montažna podjetja. Tudi ta vrsta industrije rada postavi svoje hale (ki potrebujejo le malo investicij) v kraje z nizkim nivojem plač. Če pride do najmanjše krize, se take montažne podružnice kaj hitro razpušijo. Tudi zanje ni potrebnih preveč kvalificiranih moči. Posledica je ta, da domača kvalificirana moč na domači zemlji nima kvalificiranega delovnega mesta in ima potem „izbiro“, da se ali zadovolji z manj zahtevno (in s tem manj plačano) službo ali pa si išče službo, primerno kvalifikaciji, drugod.

Tudi ta moment, komentiran v zadnjem odstavku, je prišel indirektno do izraza na zadnji občinski seji v Pliberku: pri sklepanju o prvem dopolnilnem proračunu za tekoče leto je mestni svetnik Ignac Domej (EL) opozoril na dejstvo, da sta bila sprejeta v neredno službo dva priučena delavca. Njuna naloga je inštalacija vodnih ur, občinski delavci bi bili preobremenjeni, če bi poleg običajnega dela morali še sodelovati pri tem izrednem projektu. Domej je opozoril na primer kvalificiranega inštalaterja-domačina, ki mora s trebuhom za kruhom v Nižjo Avstrijo, in bi rad dobil službo doma, tudi slabšo. „Saj imamo dovolj delavcev-strokovnjakov, in bi enemu strokovnjaku delo šlo bolje in ceneje izpod roke kakor dvema priučenima,“ je dejal Domej in ugotovil, da se občina očitno ni dovolj pobrigala, da bi stopila do strokovnjakov. (Več na str. 3)

K SLIKAM: Mestni svetnik Ignac Domej poda stališče svoje frakcije (zgoraj). — Pogled na slovenske mandatarje (spodaj).

(za dokončane izdelke, ki lahko takoj gredo v prodajo k potrošniku), predvsem je tu mišljen podražavljeni concern VÖEST-Alpine.

Današnji trend je ta, da se polizdelki producirajo v državah in krajih z nizkim nivojem plač, dokončno obliko kot finalni izdelki

rov“, preden se ne odločijo za osvete.

Kanclerjeve v uvodu citirane tri stavke lahko torej smatramo za klasične Kreiskyjeve izreke: istočasno pogojujejo in izključujejo drug drugega. Njegova izjava o stvarnosti predlogov, o katerih si on, Kreisky, ne more predstavljati, da ne bi bili uresničljivi: Neuresničljivost pa si morejo predstavljati „pristojni koroški strokovnjaki z deželnim glavarjem Wagnerjem na čelu“. Zaradi tega Kreiskyjevo obžalovanje, da kljub (pristrčnemu) vzdušju ničesar ne more obljubiti.

Zgleda, da bo Slovenska gimnazija ostala v sedanjí strukturi, z nekaterimi dodatnimi predmeti, vpletenimi v ta sistem, kakor je to nakazal poslevo-deči predsednik ravnatelj Karl Kirchner. -an

mestih, slovenski občinski odbornik Fric Kert (EL) pa je dejal, da odločitev ni bila težka. Vendar je Kert ponovno opozoril, da je občina pred nepredolгим časom odklonila 500 delovnih mest v občini (takrat je hotela jugoslovanska tovarna Gorenje postaviti obrat v Pliberku, a so se večinske frakcije odpovedale delovnim mestom za občane v lastni občini, poleg tega pa še številnim milijonom davkov, ki bi po tej poti prišli v občinsko blagajno). Na amortizacijo današnjega sklepa je opozoril tudi zastopnik ÖVP Oschmalz. Občina bo neposredno udeležena na dveh davkih: davku na vsoto plač ter obrtnem davku.

Dežela Koroška bo dala občini denar, ki bo potreben za nakup

Naš tednik proslavlja letos 30-letnico svojega obstoja. V okviru tega jubileja vabimo na predavanje dr. Eriha Prunča

Poročanje ali manipulacija?

KOROŠKI SLOVENC V LUČI NEMŠKIH ČASOPISOV

Istočasno bomo odprli tudi potujočo fotografsko razstavo

Koroški Slovenci skozi objektiv

Predavanje in odprtje razstave bo v soboto, 17. junija 1978, ob 19.30 v farni dvorani v Šmihelu. Razstava bo odprta ves naslednji teden.

Občinski odbornik Wieser tarča skrajnežev

Nadaljnji primer stopnjevanja aktivnosti protislovenskih elementov je bil v noči od 31. maja do 1. junija, kjer je bil tarča te gonje

občinski odbornik Feliks Wieser, pd. Šašl iz Slovenjega Plajberka. Po seji občinskega odbora, kjer je Wieser zahteval (v obeh dežel-

nih jezikih), da se v občini uvede tudi slovenščina kot drugi uradni jezik, so odborniki, med njimi tudi Wieser, obiskali neko gostilno. Po

vsej verjetnosti navzočnost Wieserja nekaterim ni bila po volji. Prišlo je do prerekanja, v okviru katerega so ga nemški nacionalisti začeli zmerjati in psovati. Podili so ga čez Karavanke (to je obče znana formulacija nemških nacionalistov), češ da na Koroškem ni več prostora zanj. Ko pa se je Wieser hotel odpeljati domov, je moral ugotoviti, da so „neznanči“ onesposobili za vožnjo njegov avto. Prisiljen je bil najeti vozača, da ga je odpeljal domov. Šele naslednji dan je mogel ugotoviti, da so nasilno vdrl k motorju avtomobila ter odstranili oziroma potrgali vse, kar ni bilo dovolj trdno pritrjeno (razdelilec, kable itd.). Wieser je seveda zadevo prijavil žandarmeriji. Po vsej verjetnosti so storilci bili tisti ljudje, ki so ga v gostilni zmerjali.

Občni zbor ZSM

Pregled delovanja prejšnje poslovne dobe in sprememba statuta sta bila v ospredju občnega zbora Zveze slovenske mladine (ZSM) v soboto, 3. junija 1978, ki se je, kot je znano, pred letom dni reorganizirala in skuša od tedaj naprej postati osredna mladinska organizacija na Koroškem. Poročilu predsednika Teodorja Domeja so sledila poročila osmih krajevnih odborov ZSM. 40 udeležencev občnega zbora sta pozdravila še predsednik in tajnik ZSO dr. Franci Zwitter in Feliks Wieser. Po krajši debati je bil izvoljen novi odbor, ki mu ponovno predseduje Teodor Domej, podpredsednik je Milan Wutte, (Dalje na 4. strani)

Napadi na Slovence: vzroki, posledice, reakcije

Primer Hartman in Wieser nakazujeta novo dimenzijo obrambnega boja na Koroškem zoper vse, kar pokonci nosi glavo in kljub temu govori slovensko. Oba prizadeta sta znana kot neukrotljiva Slovenca. „Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce“ je že pred skoro 2000 leti preroško zapisano v Sv. pismu, a metoda je najmanj tako stara, pa tudi danes je pri roki: špekulacija, da se bodo ta tihi, anonimni Slovenci, ki simpatizirajo z vodstvom obeh osrednjih organizacij ter z najaktivnejšimi člani slovenske narodne skupine na Koroškem, „že spametovali“, beri „potuhnili“, če jo bodo najbolj vidni Slovenci dobili po glavi.

Ta taktika poteka na več ravneh. Na uradni ravni so to procesi proti slovenskim aktivnostom vključno slovenskim politikom, kjer poskušajo kriminalizirati borbo za člen 7 ter slovensko stvar onemogočiti v očeh simpatizantov. Treba je pač le stokrat in še stokrat pisati, da so borci za člen 7 navadni zločinci in kršilci zakonov, pa bo tudi marsikateri nadpoprečni bralec verjel.

Poprečni in podpoprečni — drugače to ne moremo imenovati — deželan ne sledi prav subtilnim, tenkim finesam potez odvetnikov, obdolžencev in sodnikov. Izve le, da hudobni Slovenec že zopet ni prišel na obravnavo. Amerikanske gledanja pa proces, da je namreč

obdolženec nedolžen do trenutka obsodbe, ni čutiti ne pred prebivalstvom in ne med poročevalci koroških dnevnikov s sodnih dvoran. — Tudi slednje moremo torej kategorizirati tako, kakor je bilo storjeno na začetku odstavka.

Agresije je treba potemtakem nekje spustiti. Popolnoma normalen pojav. Vendar so odgovorni politiki vzdružje na Koroškem — od leta 1970 še posebej — tako napeli, da more pomeniti vsak izpuh teh agresij katastrofo; — večjo ali manjšo. Kontrolirati se pač ne da.

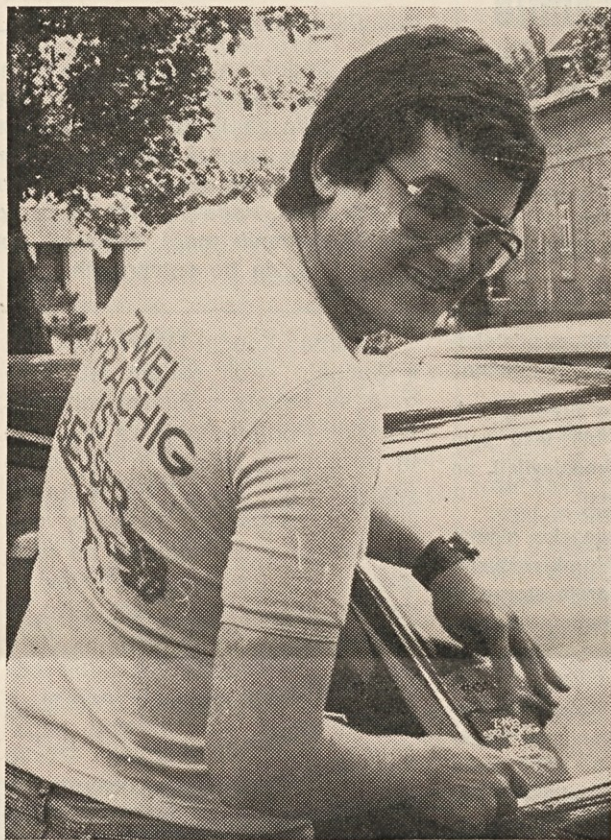
Nekontrolirane agresije pa spuščajo nekateri celo tudi tedaj, če se Slovenec sploh upa omeniti, da je postal žrtev agresij. Očitno bi se moral Slovenec zahvaliti, da je bil natepen, ali pa vsaj ponuditi še drugo lice.

Kleine Zeitung ni bila prav zadovoljna, da smo pred 14 dnevi kot prvi in edini v NT pisali o primeru Hartman. Tedaj smo pisali o čudnih reakcijah na pristojnih mestih žandarmerije. Medtem se je zadeva le malo spremenila in tako verodostojna za koroške časopise ni več, predvsem odkar je postal znan še Wieserjev primer. In žandarji medtem tudi pridno poizvedujejo.

Komentator Walter Primosch v Kärntner Tageszeitung, koroškem socialističnem glasilu, se je še najbolj originalno zmuznil iz te zadeve. Pod naslovom „Echte Kärntner“ je bil po dolgem času objavljen komentar,

ki ni bil hudo protislovenski (opozorimo le na komentar, kako so kritizirali zveznega predsednika dr. Kirchschlägerja, ki je ukinil postopek proti štirim Selanom). Toda ena lastovica še ne napravi pomladi, predvsem ko to ni bila prava lastovica. Temveč ptica, podobna kukavici... Sicer je avtor v zadnjem stavku dejal, da se, če po pravici pove, sramuje za ta dejanja svojih sodeželanov, vendar je poprej več ali manj direktno spravil zadevo v povezano z alkoholom (B'soffene G'schicht). Da je še čisto mmogrede usekal po Jugoslaviji, spada v isto kategorijo, da je žrtev že napol kriva, ker se ne ozira na posledice, akoravno velja le-to za napadalca.

Vsekakor še nekam originalno je oblikovala KTZ svoje stališče. Zgoditi se more, da se bo kdo od doslej tepenih spustil hvaležno na kolena, češ da danes ni bil direktno tepen. Preskromen je postal že naš človek in z veseljem gleda drobtinico, ki se prikotali po tleh do njega, in ne pogleda navzgor, kako si za mizo mečejo njegovi mučitelji drug drugemu debele kose. Kratko pred volitvami pač od marsikateri strani prileti kakšna drobtinica za koroškega Slovenca. In Slovenec je vesel in upa, da gre na bolje. Pri tem pa ne vidi, da ostane relacija ista: pomnoženo število drobtinic je le posledica pomnoženega števila velikih kosov, ki se valjajo na mizi...

„Dvojezičnost je boljša“, o tem je prepričan tudi Seppi Loibnegger, zastopnik grafičnega podjetja Norea Repro v Celovcu. Doma je iz Wolfsberga, a kljub temu meni, da je znanje drugega deželnega jezika potrebno in koristno — skratka, boljša. Ne le na majci in na avtomobilu pokaže svojega mnenja: udeležil se je tudi tečaja „Slovenščina za nemškovoreče Korošce“, ki je bil letos spomladi v Tinjah in ki ga je vodil dr. Erih Prunč.

Alles in allem genommen: Die slowenischen Viehzüchter, die das Verbrechen begehen, sich als Slowenen zu fühlen, gingen leer aus; der Fond zur Förderung der Viehzucht hat also nebst der Viehzucht auch noch die Germanisierung zu fördern! — So sieht die wirtschaftliche Arbeit in Kärnten aus! Damit glauben wir vollauf den Beweis erbracht zu haben, die Wirtschaftspolitik Kärntens hat nicht bloß wirtschaftliche Interessen zum Zwecke, sondern ist in ausgiebigstem Maße Germanisierungszwecken dienstbar gemacht. Die Slowenen fordern deshalb mit vollem Rechte eine eigene slowenische Sektion des Landeskulturrates, wie es in Böhmen eigene deutsche und in Tirol eine eigene italienische Sektion gibt. Die Deutschnationalen selbst haben bisher alles getan, um dieses Begehren vom rein wirtschaftlichen Standpunkte als vollkommen berechtigt erscheinen zu lassen!

Sache dieser slowenischen Sektion des Landeskulturrates wird es sein, eine eigene wirtschaftliche Schule für die Slowenen zu errichten, den Wanderunterricht zu besorgen, Haushaltungskurse abzuhalten etc. etc.

Der Justizskandal in Kärnten

Neben dem Schulwesen bilden die Justizverhältnisse das traurigste Kapitel im nationalen Dasein der Kärntner Slowenen. Was sich die Deutschnationalen in den letzten Jahren auf diesem Gebiete leisten, steht in des Wortes wahrster Bedeutung beispiellos da und läßt sich höchstens mit den, einen Weltruf genießenden Drangsalierungen der Slowaken und Rumänen in Ungarn und der Polen in Preußen vergleichen.

Die Frage, in welcher Sprache Verkehr zwischen Richter und Partei stattzufinden habe, ist keine rein nationale Etikettfrage, sondern in gar vielen, ja in den meisten Fällen für die Rechtsfindung selbst von der größten Wichtigkeit. Das braucht nicht erst des langen begründet zu werden, da es doch klar auf der Hand liegt, daß eine gerechte und gründliche Entscheidung eine einwandfreie Feststellung des Tatbestandes, diese aber eine verlässliche Verständigung zwischen Richter, Parteien, Vertreter und Zeugen zur ersten Voraussetzung hat. Das würden auch die Deutschen sofort begreifen, wenn man einmal den Spieß umdrehen und sie in die gleiche Lage versetzen würde, in der sich heute die Slowenen Kärntens befinden. Was aber für den einen recht und selbstverständlich ist, sollte für den an-

23

Aus dem Wilajet Kärnten

deren billig sein — selbst wenn wir keine diesbezüglichen Gesetze hätten.

Nun ordnet aber der noch immer in Geltung stehende § 13 der A. G. O. für das zivile Streitverfahren ausdrücklich an:

„Beide Teile sowohl als ihre Rechtsfreunde haben sich in ihren Reden der landesüblichen Sprache zu gebrauchen“ und § 4 des Kais. Pat. vom 9. 8. 1854 über das Verfahren außer Streitsachen schreibt vor, daß schriftliche Gesuche in einer der bei Gericht üblichen Sprache geschrieben sein müssen.

§ 163 der Strafprozeßordnung besagt:

„Ist ein Zeuge der Gerichtssprache nicht kundig, so kann die Vernehmung desselben ohne Dolmetsch nur dann geschehen, wenn sowohl der Untersuchungsrichter, als der Protokollführer seiner Sprache zureichend kundig sind; nach Erfordernis ist den Akten eine beglaubigte Übersetzung des Protokolls in der Gerichtssprache beizulegen.“

Außer diesem Falle aber hat die Vernehmung mit Zuziehung eines beeidigten Dolmetsches stattzufinden, und es muß das Verhör sowohl in der Sprache, in welcher der Zeuge vernommen wird, als auch in der Übersetzung in die Gerichtssprache zu Protokoll gebracht werden. Der Dolmetsch kann zugleich auch als Protokollführer verwendet werden.“

Endlich verkündet der Art. 19 des Staatsgrundgesetzes vom 21. Dezember 1867 R. G. Bl. Nr. 142 feierlich:

„Alle Volksstämme des Staates sind gleichberechtigt und jeder Volksstamm hat ein unverletzliches Recht auf Wahrung und Pflege seiner Nationalität und Sprache. Die Gleichberechtigung aller landesüblichen Sprachen in Schule, Amt und öffentlichen Leben wird vom Staate anerkannt.“

Andere Gesetze über den Sprachgebrauch bei den Gerichten gibt es nicht.

Wohl aber kommen als weitere Rechtsquelle verschie-

dene Justizministerialerlässe, die sogenannten Sprachenverordnungen in Betracht. Da sei nun sofort hervorgehoben, daß, abgesehen vom Küstenlande, eine differenzierende Behandlung in den Sprachenverordnungen lediglich den Gerichten in Krain und zwar auch nur bis zum Jahre 1882 zuteil wurde, daß hingegen die slowenischen Teile von Kärnten und Steiermark stets eine gleichartige Behandlung erfuhren und, wie später dargetan werden wird, seit der Sprachenverordnung vom Jahre 1882 Krain vollständig gleichgestellt wurden. Seit 1882 sind somit in sprachlicher Beziehung die Gerichte von Kärnten, Steiermark und Krain völlig gleichgestellt. Es gibt insbesondere keine sprachlichen Ausnahmebestimmungen für die Gerichte Kärntens! Es ist wichtig, dies festzuhalten und dann die sprachlichen Verhältnisse bei den Gerichten in Krain und Südsteiermark mit denen bei unseren Gerichten zu vergleichen. Mann wird dann sehen, wie die Kärntner Gerichte die gleichen Rechtsnormen, aus denen die sprachliche Übung bei den Gerichten in Steiermark und Krain hervorgegangen ist, in das gerade Gegenteil davon verkehrt haben.

Im Nachfolgenden soll zunächst der wesentliche Inhalt dieser Sprachenverordnungen wiedergegeben werden:

I. Der Just. Min. Erl. vom 29. Oktober 1850. Z. 14553 an das damalige Oberlandesgericht Klagenfurt ordnet mit Rücksicht auf 2 Berichte dieses Oberlandesgerichtes vom 10. und 17. Oktober 1850 Z. 2960 und 3078 sowie mit Bezug auf einen Bericht der Generalprokuratur in der gleichen Sache an, daß prinzipiell in Krain und in den windischen Teilen von Kärnten als Gerichtssprache nicht bloß die deutsche, sondern auch die slawische Sprache zu gelten habe. Die Beschuldigten- und Zeugenprotokolle in Strafsachen sollen also dann, wenn der zu Vernehmende nur dieser Sprache mächtig ist, in slawischer Sprache geschrieben werden und ist hierbei ein Dolmetsch gem. den Vorschriften der §§ 169 und 210 St. P. O. nur dann beizuziehen, wenn Richter und Schriftführer die Sprache der zu Vernehmenden nicht verstehen. (Dalje prihodnjič)

Pliberk: mandatarji Enotne liste so zelo aktivni

Izgradnja in razširitev ceste v Mlinarjev (Komeljski) graben je bila nadaljnja točka dnevnega reda. Na dolžini 600 metrov jo bodo razširili na štiri metre (brez asfalta). Občinski očetje so sklenili, da bodo potrebni denar (238.000) krili iz proračuna za ceste, in sicer v dveh obrokih. Sklep je bil — kakor tudi vsi ostali — soglasen. Mestni svetnik Domej je dejal, da se ta projekt ne sme še dalje zavlačevati. Tudi odbornik EL Fric Kumer je dejal, da stane vzdrževanje te ceste občino lepe denarce in da jo je treba čim prej popraviti. Pri tej točki se je „odlikoval“ črni odbornik Miklin. Javil se je k besedi, široko razkladal svoje misli, dokler ga ostali odborniki niso opozorili na to, da je govoril o neki docela drugi cesti. Kar ga pa ni oviralo, da je kljub temu

govoril dalje in se še dvakrat javil k isti temi.

Občinski očetje so nadalje sklenili, da bodo predali cesto iz Gonovec do Petzenkóniga v oskrbo dežele. Kumer je opozoril, da mora pri odškodninah veljati za vse enaka mera.

„KOLESELJ IZ LETA 1910“

Že omenjeni prvi redni dopolnilni proračun v višini 2.140.000 šil. predvideva med drugim nakup dveh unimogov, enega za požarno brambo v Libučah, enega za občino. Tako vozilo je dokaj drago — 840.000 šilingov. Na seji je bilo slišati kritične glasove, ali je tako vozilo zares toliko boljše, saj več kot eno moštvo ne more pripeljati na prizorišče požara oziroma ka-

tastrofe. Mestni svetnik Stanko Vauti (EL) je dejal, da ne zavida Libučanom novega vozila, vendar bo treba tudi za Šmihelsko požarno brambo nekaj storiti. Drugo leto bodo sicer menda dobili novo poslopje, a v njem bo slej ko prej „koleselj iz leta 1910“. Hodil je vsaj poceni sedaj.

Občinski odbornik Kumer je apeliral na odgovorne referente, naj cestna dela izvršujejo po nujnosti. Vprašal je tudi, kdo je ukazal, da so občinski delavci pogramozili dve privatni cesti — v Nonči vasi ter v Repljah. Sumil je, da gre za nagrado zasluženih volilcev. Po daljšem času je dobil odgovor iz ust podžupana Kristana (SP), da je to bilo že lani in da tega ni treba več zagovarjati (zaradi razrešnice). V slovenščini je Kumer še opozoril, da je treba pospeševati

tudi manjša športna društva in se posvečati tudi malim športnikom, ki niso v društvih. Dvojezično mu je odgovoril mestni svetnik dir. Valentin Vauti (SP), da bo ta predlog upošteval.

NACIONALNI ŠPORT

K temi šport se je pri točki 1. dodatni izredni proračun (4,3 milijona) javil k besedi tudi mestni svetnik Stanko Vauti. Dejal je, da je bil svojčas, pred desetletjem, eden od pionirjev šmihelskega športnega društva ASKO. Ustanovitelji so gojili idejo, da ima šport povezovalno vlogo in nalogo med narodi, toda danes je to društvo žal nacionalno. In navede primer: na Otroški dan Katoliške mladine so izvedli športne discipline na šmihelskem igrišču. Nekateri domači športni funkcionarji pa so začeli zmerjati, češ naj gredo ti partizani (katoliški mladinci obeh spolov do 14 let) dol v Jugoslavijo in gorje, če bodo imeli dostop tudi na novo igrišče.

Sledil je še nujnostni predlog socialistov. Naenkrat so se nam-

reč spomnili, da je potrebna izgradnja in asfaltiranje ceste Dob—Dravski breg. Mestni svetnik Valentin Vauti je dejal, da bo projekt realiziran v dveh do treh letih.

Mestni svetnik Domej je postavil zadevo v pravo luč: tudi slovenska frakcija EL je mnenja, da je na tej cesti (edina ravna cesta, ki povezuje z občinskim centrom, ki še ni asfaltirana) treba napraviti red. Omenil je, da je že svojčas v mestnem svetu opozoril na ta problem, a so takrat mislili na arondacijo. Domej je bil pred kratkim na okrajni agrarni oblasti in tam interveniral v tej zadevi. Več govornikov je sumilo, da hočejo socialisti kratko pred volitvami imeti zasluge, da so se hipoma spomnili te ceste, ki do volitev še ne bo boljša.

Frakcija Enotne liste (frakcijski šef Fric Kert) pa je naslovila na občinski svet še dva predloga: prvi naj se pobeli občinska hiša v Pliберку, ki je „okrašena“ z različnimi parolami, in drugi, naj se med dvema posestevama v Repljah zgradi pot ter naj se izgradi pot med Vogrčami in Repljami.

Gradiščanski Hrvati vztrajajo v borbi za obstoj in pravice

V nedeljo, 4. junija 1978, je Hrvaško kulturno društvo proslavilo petdeseto obletnico smrti velikega pesnika in rodoljuba M. Meršića-Miloradića prav v njegovem rojstnem kraju, v Frankenavi v bližini Doljne Pulje. Spominske svečanosti so se pričele že popoldan s škofovsko mašo, opoldan so položili venec na pesnikov spomenik v središču Frankenave. Popoldan pa je bila v farni cerkvi slavnostna akademija, na kateri je predsednik Hrvaškega kulturnega društva pozdravil veliko število častnih gostov in udeležencev. Spominske prireditve so se med drugimi udeležili poslanik SFRJ na Dunaju, Novak Pribičević, svetnik ambasade Besedić, gradiščanski škof ddr. Štefan László, zastopnik urada zveznega kanclerja prof. Adamovich in mnogi drugi predstavniki cerkvenega, političnega in kulturnega življenja tako Gardiščanske kot Hrvaške.

Narodni svet koroških Slovencev je zastopal član predsedstva Franc Wedenig.

Po predstavitvi življenjskega dela pesnika in duhovnika Miloradića, moža srca, razuma in duha, je prof. dr. A. Blazovich prešel na sedanjo situacijo gradiščanskih Hrvatov, pri čemer je tudi omenil, da je zadal fašizem hrvaški narodni skupnosti na Gradiščanskem veliko rano, da predstavlja izseljevanje ljudi zaradi slabih socialnih in gospodarskih razmer za gradiščanske Hrvate velik problem. Kljub temu pa, je dejal slavnostni govornik, niso imeli in nimajo prav tisti, ki so prerokovali ali še prerokujejo hitro smrt tega majhnega naroda. Na vse člane narodne skupnosti je apeliral, da bi sodelovali v kulturnih društvih, v kulturnem življenju in se v slogi prizadevali za skupne interese. Glede nerešenih vprašanj v zvezi s članom sedem avstrijske državne

pogodbe je govornik bodril: Bodimo nepopustljivi! Pri tem je posebno postavil zahtevo po pouku hrvaškega jezika na šolah, kot ga predvidevajo določila člena sedem. Dostavil je še, da odvisi bodočnost naroda v prvi vrsti do članov samih.

Lik velikega pesnika gradiščanskih Hrvatov, ki je s svojim delom zaslovel na Hrvaškem in po celem slovanskem svetu, je na akademiji podrobneje opisal književnik Zvane Črnja. Poudaril je drugo komponento pesnika: Miloradić je bil tudi borec za človekove pravice, sploh se je boril proti tiraniji, za enakopravnost človeka.

Akademijo je obogatil z mojstrsko podanimi klasičnimi deli Zagrebški kvartet, iz pesnikovih del pa so recitirali domači kulturniki in člani Hrvaškega narodnega gledališča v Zagrebu.

Ob zaključku prireditve je še zapel moški zbor iz Doljne Pulje Miloradićevo pesem.

30 let nt - 30 let nt - 30 let nt

NAROČILNICA

Naročam letni abonma za „Naš tednik“, za ceno 150.— šil. (150.— din)

Ime:

Naslov:

Datum

Podpis

Naročniki „Našega tednika“ naj pošljejo naročilnico na naslov: Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec. Naročniki iz Jugoslavije naj uporabijo naslov: ADIT-DSZ, 61000 Ljubljana, Gradišče 10.

30 let nt - 30 let nt - 30 let nt

NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON

Milan Nikolić — Beograd:

22

Od popisa do taborišča

Nekaj let pozneje so začeli po vasi širiti vesti, da morajo učitelji, poljski varuhi in vsi tisti, ki delajo v državni službi, podpisati, da so Bolgari, če nočejo dobiti odpovedi.

„V tem času, leta 1970, sem delal kot pomožni delavec, sluga v neki vaški šoli,“ pripoveduje Mašev. „Nekega dne me nenadoma pokličejo na sejo in mi ukažejo, naj spremenim ime. Odgovoril sem, da tega nočem napraviti.“

„Potem boš pač moral na cesto,“ so mi rekli.

Namesto, da bi me napodili oni, sem sam odpovedal službo in navedel kot vzrok, da nisem sposoben za to delo. Odšel sem in se zaposlil v Gozdnem gospodarstvu „Goce Delčev“.

BREZ HRANE IN VODE

Toda komaj je zapustil šolo, je Jusein Mašev že opazil, da ga „spremljajo“. Ko je nekega jutra odšel na delo, ga je srečal podpolkovnik milice Nikola Jusef. Jusein je mislil, da se mu javi, mu zaželi dobro jutro in da gresta potem drug mimo drugega, kot že večkrat poprej. V tem trenutku pa se je pojavil policijski avtomobil. Neki miličnik je skočil ven, ga zagrabil za jopič in ga porinil v avtomobil.

„Odpeljali so me v Goce Delčev in me zaprli. Začeli so mi prigovarjati, naj spremenim svoje mohamedansko ime z bolgarskim. A jaz sem vztrajal. Tri dni so tolkli. Niso mi dali ne hrane ne vode.“

Brez kakršnekoli preiskave in obsodbe so ga nato internirali. Ustno so mu sporočili, da gre za tri leta v vas Zenen pri Perniku. Nato so ga znova prijeli in spravili v taborišče. V neubežno Belene ob Donavi.“

„Žena in petero otrok so ostali sami v vasi; živeli in znašli so se, kot so pač znali in mogli. Nimam ne očeta ne mame ne bratov, da bi jim pomagali. Tako delajo bolgarske oblasti: razbijajo in razdvajajo družine. Ko sem delal po rudnikih, sem zbolel za drugo stopnjo silikoze. A tega mi ne priznajo kot bolezn. Pravijo, da priznajo samo tretjo stopnjo. Tedaj pa že umreš.“

ZANKA ZA HODŽO

Ko je bil v izgnanstvu, je Mašev čul, da so miličniki nekega s prevaro prijeli hodžo Džemala Gurdelova. Ko je prosil živinozdravniško službo, naj mu pridejo pregledat bolno kravo, so z veterinarskim avtomobilom prišli miličniki. Prijeli so Gurdelova, mu zvezali roke na hrbtu in ga stlačili v avtomobil. Nato so prišli tudi po njegovo ženo. A v tem trenutku so se začeli z vseh strani zbirati ljudje. Sestra hodže Gurdelova je zadela nekega mladega poročnika s kamnom. Miličnik je postal nezavesten, hodževa žena pa je pobegnila in se skrila na neko vaško dvorišče.

Gurdelova so nato odvedli v Goce Delčev in ga zaprli. V celici je prebil 42 dni, nato pa so ga obsodili na tri leta izgnanstva v vas Buhovo pri Sofiji. Ko je njegov brat videl, kaj se godi, se je izselil v Grčijo.

Januarja 1973, pripoveduje Jusein Mašev, so oblasti izvedle največjo akcijo. Vasi Loznica, Breznica, Korenica, Albanica in druge so bile skoraj teden dni pod blokado vojske in milice. Bilo je to pravo obsedno stanje.

ZAPORI IN BOLNIŠNICA PREMAJHNI

Ljudje pa niso sedeli prekrizanih rok. V Korenici so

prišli vsi na vaški trg, napravili ogenj pa bili noč in dan na straži.

„Vaščani so bili pripravljeni na to, da se branijo na življenje in smrt. Bili so ranjeni in ubiti. V Korenici je bilo ubitih šest ljudi. Umrli je tudi neki starec, ki sem ga dobro poznal; imenovali smo ga deda Ethema. Padel je tudi neki mladenič, ki se je ravnokar vrnil iz vojske.“

Jusein pripoveduje, da je bolnišnica bila premajhna za sprejem vseh ranjenih in poškodovanih. Zaporji so bili premajhni, pa so del aretirancev zaprli v šolo „Goce Delčev“. Bilo je obsodb. Dva mladeniča sta bila obsojena na smrt, dva druga pa na 20 let.

„Tudi naslednje mesece so se vrstile aretacije. Dva brata Belgova sta bila obsojena na šest let in pol, samo ker sta izjavila: ‚Mi smo Mohamedanci, ne Bolgari.‘ Iz Korenice jih je bilo petnajst obsojenih na kazni od treh do petnajst let. Aretirali so tudi nekega Turka, ki je prišel na obisk. Vem tudi za dvanajst Makedoncev, mladeničev, ki so bili obsojeni, ker so na stavbi Komiteja v Goce Delčevu izobesili belo zastavo.“

TABORIŠČNA DRUŽINA

Večina od njih se je naposled znašla v taborišču Belene. Hudo življenje v taborišču jih je zbližalo. Mašev dolgo pripoveduje o tej taboriščni družini.

„V Belenu so bili Turki, Mohamedanci, Makedonci. Tam smo bili vsi, ker nismo hoteli postati Bolgari. O taborišču sem čul marsikaj, a šele ko sem prišel sam tja, sem se prepričal, da je vse to resnica. Gladovni taboriščniki so po otoku Persinu, poraščenem z bujnim rastjem, lovili žabe in jih jedli. Drugi so natikali kače na palice in jih pekli. Glad me je nagnal, da sem počenjal isto.“

(Dalje prihodnjič)

Gimnazija: pestra kulturna prireditev

- Pred sto leti se je rodil na Vini v Beli krajini veliki slovenski pesnik Oton Župančič. Širom po slovenski zemlji, med Slovenci vsepovsod po svetu, so bile številne proslave, posvečene stoletnici enega naših največjih pesnikov in besednih umetnikov.
- Stoletnici Otona Župančiča je bila posvečena tudi prireditev, ki so jo oblikovali v torek, 6. junija, v avli Zvezne gimnazije

- za Slovence v Celovcu gojenci in gojenke Glasbene šole iz Škofje Loke, Šolskega centra iz Slovenjgradca ter folklorne skupina osnovne šole iz Pred-dvora na Gorenjskem.

V pozdrav je zapel mladinski zbor pod vodstvom prof. dr. Antona Feiniga narodno „Škrjanček poje, žrvogli“, nakar je pozdravil goste še ravnatelj dr. Reginald Vospersnik, ki je še posebej nagla-

sil, da so ravno taka srečanja dokaz povezanosti vsega slovenskega naroda, vse slovenske kulture.

Kot prvo točko so zaplesali plesalci osnovne šole iz Preddvora na Gorenjskem belokranjsko kolo, v počastitev velikemu Belokranjcu Otonu Župančiču, ki je ostal s svojim revnim domačim krajem najtesneje povezan vse do kraja. Bele noše so simbol vitkih brez, značilnega drevesa Bele krajine. Sledili so pevsko-solistični in

instrumentalno-glasbeni nastopi gojencev in gojenk Glasbene šole iz Škofje Loke, ki so dokazali kakovostno izredno in zahtevno delo na tem zavodu. Folklorna skupina iz Preddvora je zaključila prvi del z gorenjskimi plesi.

V drugem delu so predvajali Slovenjgradčani recital Župančičevih pesnitev, ki je bil zanimiv tudi zaradi primerjave z recitalom, ki ga je naštudiral 7. a razred Zvezne gimnazije za Slovence s profesorjem Jožkom Kovačičem.

Za konec se je ravnatelj Vospersnik zahvalil nastopajočim za izredni kulturni užitek v imenu dijakov, profesorjev in Slovenske prosvetne zveze, ki je to srečanje posredovala.

Na žalost je zlasti prvi del trpel zaradi tega, ker ni bilo ozvočitve. Tu bo treba res kaj premisliti za bodoče nastope.

skim filmom „Kaplan Martin Čedermac“ — predvajal ga je agilni Jože Blajs — kar je bilo gotovo za vse navzoče člane neizbrisen kulturni užitek.

VEČER SLOVENSKE PESMI

Prireditelj: SPD „Srce“ v Dobri vasi

Kraj: gostilna Hojnik v Mokrijah
Čas: sobota, 10. 6. 1978, ob 20.00
Nastopajo: mešani zbor „Srce“ iz Dobri vasi
moški zbor „Vinko Poljanec“ iz Škocijana in ansambel „The Spiders“ iz Železne Kaple

DRAMA: „GOZDNA JAGODA V SONCU“

Prireditelj: SPD „Borovlje“ v Borovljah

Kraj: Cingelc na Trati
Čas: nedelja, 18. 6. 1978, ob 14.30
Gostuje: Igralska skupina SPD iz Št. Janža

Prvi letošnji

MOLITVENI SHOD ZA DUHOVNE POKLICE

bo v torek, 13. 6. 1978, ob 19. uri na Otoku (Maria Wörth)

S p o r e d :

Ob 19. uri rožni venec in spovedna priložnost, nato somaševanje s pridigo in pete litanije.

Pridiguje žpk. Andrej Karicelj. Verniki iz bližnje in daljne okolice prisrčno vabljeni!

Občni zbor obirskega društva

V soboto, dne 20. maja 1978, se je pri Kovaču na Obirskem vršil redni občni zbor Slovenskega prosvetnega društva „Obir“. Število navzočih je bilo zelo nizko, četudi zaobsega članski imenik društva dobro tretjino vseh prebivalcev Obirske/Korte. Gotovo je vzrok temu tudi dejstvo, da je isti dan prej popoldne nad 30 domačinov bilo med poslušalci in gledalci v kapelškem hotelu Obir, kjer so nudili izletniki Društva prijateljev mladine iz Dravelj pri Ljubljani pester program (v katerem je kratko nastopil tudi Obirski mladinski zbor), seveda pa tudi zaradi tega, ker so

domači lovci prisostvovali isti večer strokovnemu predavanju v farni dvorani v Železni Kapli; navsezadnje pa je tudi vreme nagajalo.

Predsednikovo poročilo je izzvenelo v ugotovitvi, da so društveni člani sodelovali v minulem letu v številnih akcijah (od protestnih pohodov v Šentjakobu, Škocijanu, Pliberku do jesenskega izleta v Vuzenico ali zimskega izleta v Planico). Še posebno je predsednik dr. Avgust Brumnik naglasil vsestransko sodelovanje Obirčanov/Korčanov pri centralni proslavi ob 70-letnici SPZ v mestnem gledališču v Celovcu, kajti obirski mla-

dinci in odrasli so bili zastopani pri tamburaših, folkloristih, pevcih in lovcih iz Železne Kaple, v zboru graških študentov, v ansamblu Hanzija Artača, v dobrolskem mešanem zboru, v škocijanskem otroškem zboru — in ne nazadnje v Obirskem mladinskem zboru in Obirskem ženskem oktetu.

Zastopnik športne sekcije Jože Hribar je v svojem poročilu naštel dve sankški tekmi in v minuli zimski prvič izvedeno tekmo smučarskih skokov. Za skakalce je bil februarja letos že drugič celotenski trening pod strokovnim vodstvom Vida Peternela iz Kranja, ki so ga marca na Planici občudovali kot aktivnega skakalca.

Lanski II. pohod na Obir (v spomin Hermanu Veliku) so izvedli kljub najslabšemu gorskemu vremenu. Da je pustni ples prinesel za maskarade lepe nagrade, se je treba zahvaliti vsestranski darežljivosti domačinov. Na gostovanju so med drugim bili ansambel „Trio Korotan s pevci“, moški oktet iz Žirovnice/Zabreznice, univ. asis. dr. Erik Prunč z referatom o materinščini in slovenski film „Povest o dobrih ljudeh“.

Najuspešnejši dejavnik društva pa je slej ko prej Obirski ženski oktet, ki je v obdobju od zadnjega občnega zbora lani maja nastopil 37-krat. Vsak nastop je za pevke poseben doživljaj, posebno zadoščenje pa so dosegle s svojim petjem v Veržehu/Prekmurje ob 30-letnici Zveze Svobod, v Globasnici pred 300 slavisti in v hotelu Obir v Železni Kapli pred polno dvorano zdravnikov iz Slovenije. Z dvojezičnim sporedom na kulturnem večeru lani decembra v Beljaku (gostitelj kulturni referat mesta Beljak) so članice Obirskega ženskega okteta okvirile literarno prireditev „Gedichte und Lieder von Valentin Polanšek, Reihe 56, Kellertheater Villach“. Uspešno so pevke prav tako nastopile letos konec aprila na tridnevni turneji v Švici (Langnau v Emmentalu in glavnem mestu Bern). Kot dosežek lahko beleži pevovodja Valentin Polanšek s svojim oktetom LP gramofonsko ploščo z naslovom „Dečva z Obirja“, ki je izšla konec leta 1977 pri Helidonu v Ljubljani (z osmimi narodnimi pesmimi v ljudskem tonu in osmimi uglasbitvami lastnih besedil).

Letošnji občni zbor SPD „Obir“ pa so zaključili z izvrstnim slovenskim filmom „Kaplan Martin Čedermac“ — predvajal ga je agilni Jože Blajs — kar je bilo gotovo za vse navzoče člane neizbrisen kulturni užitek.

Letošnji občni zbor SPD „Obir“ pa so zaključili z izvrstnim slovenskim filmom „Kaplan Martin Čedermac“ — predvajal ga je agilni Jože Blajs — kar je bilo gotovo za vse navzoče člane neizbrisen kulturni užitek.

Izlet KSŠ Dunaj

Dunaj (KSŠ). — 26. in 27. maja so bili klubaši na dvodnevni ekskurziji v Jugoslaviji. Ogledali so si znamenitosti Dolenjske. Prvi dan jih je seznanjal posebno o delovanju NOB na Dolenjskem tov. Vlado Šenk, podpredsednik Zveze borcev v Ljubljani.

Dolenjska, ki ji pravijo tudi sladka pokrajina zaradi obilnega vina, je bila center odpora slovenskega naroda. Od leta 1941 do 1945 ni bilo miru v teh krajih, noč in dan so se tu odvijali boji.

Najprej so obiskali spomenik v Žužemberku na hribu Cvibelj. Številna imena borcev raznih narodnosti vklesana v ta spomenik, pričajo o neštetih žrtvah v tej okolici. Nato so se napotili v Kočevje, kjer so partizani v Kočevskem rogu zgradili naselje 26. barak, tako imenovano Bazo 20, ki je bilo od 1943 do konec leta 1944 „glavno mesto“ bojujoče se Slovenije. Deležalo je tu politično vodstvo OF, centralni komitei KPS z redakcijami in centralnimi informacijskimi časopisi, bila je tu centralna partijska šola ter številne bolnice. Preko kurirjev je bila Baza povezana tudi z drugimi vrhovnimi štabi. Pri tem je še posebno poudarjeno, da je odlična organiziranost in požrtvovalnost kurirske službe mnogo doprinesla k uspešnemu boju proti okupatorju. Baze 20 so vražniki do konca vojne niso odkrili, čeprav so se dostikrat nahajali čisto blizu. Niti domačini niso vedeli za njen obstoj. Dve koči služita danes kot muzej, ki prikazuje življenje in delo slovenskega vodstva NOB v Kočevskem Rogu.

Po ogledu Baze se je vodič Šenk poslovil, na kar sta klubaše spremljala predsednik univerzitetne konference Srečko Kolar ter Stanislav Dvoršek, zastopnik republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije.

Od tam so se peljali v Kostanjevico, kjer so si ogledali samostan Kartuzijancev. Zaradi številnih zaslug menihov za časa NOB so temu samostanu pustili po vojni vso imovino. Zaradi strogega reda so si samostan od znotraj lahko ogledali le fantje.

Zvečer so prispeli v Novo mesto, kjer sta jih sprejela v hotelu „Kandija“ zastopnik tamkajšnje

skupščine občine in zastopnica krajevne mladine.

Drugi dan pa je bil na sporedu ogled muzeja izgnancev v Brestanici. Ta muzej se nahaja v gradu Rajhenburg. Po raznih lastnikih je prišel grad 1881 v last trapistov, reformiranih cistercijancev, ki so grad uredili v samostan. Konec aprila 1941 so začeli nacisti po nemški zasedbi slovenske Štajerske spreminjati samostan v tako imenovano preselitveno taborišče za izganjanje Slovencev. Prostore v gradu sta uporabljala preselitelni štab in poveljstvo taborišča za pisarne in bivališče, izgnanci pa so morali prebivati v hlevih oziroma v lesenih barakah, ki so jih za ta namen zgradili jeseni 1941. Verjetno v deželah, ki so trpele pod nacističnimi okupatorji, ni objekta, skozi katerega bi šlo na trnovo pot izgnanstva toliko ljudi kakor ravno skozi taborišče na Brestanškem gradu (okrog 45.000 oseb).

Po ogledu gradu so se klubaši odpeljali v Krško, kjer so jim prikazali prvo jedrsko elektrarno v Jugoslaviji. Graditi so jo začeli 1974, obratovati pa bo začela drugo leto. Producirana energija bo v uporabo Sloveniji in Hrvaški.

Ljubljana je bila zadnja postojanka klubske ekskurzije. Ogledali so si znameniti muzej revolucije.

Vse, kar so študentje slišali in videli na tej ekskurziji, je doprinos k temu, da so si še globlje seznanili z herojstvom in požrtvovalnostjo borcev vseljidske vstaje. Hvaležni so se poslavljali od vseh, ki so jih v različnih krajih sprejeli in jih seznanjali z NOB ter z drugimi zanimivostmi Jugoslavije. Spoznali so trdno voljo vseh živeti, delati in se boriti po tako težko priborjeni svobodi za boljšo bodočnost. Kljub trdnim namenom nacistov, da v štirih ali največ petih letih na slovenski zemlji popolnoma iztrebi slovensko besedo, so bili ob naraščajočem osvobodilnem boju uspehi nacistične genocidne politike vedno manjši. Slovenska narodna zavest v najhujših preizkušnjah ni slabla, temveč se je celo krepila in prav je imel slovenski pesnik, ko je zapel: „Kadar čez gozdove rjovejo viharji, drevesa se svojih korenin zavedo.“

VABILO

Ob praznovanju 70-letnice zavoda šolskih sester v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu Vas

učiteljski zbor in učenke Strokovne šole za ženske poklice prisrčno vabijo na

ZAKLJUČNO PRIREDITEV IN NA OGLED ŠOLSKIH IZDELKOV

Ogled razstave:

v soboto, dne 24. junija 1978, od 16. do 18. ure in v nedeljo, dne 25. junija 1978, do 18. ure.

Kulturna prireditev:

v nedeljo, dne 25. junija 1978, ob 13.30 in 16. uri.

SAK prepričljivo zmagal

Po visokem porazu proti ASV je marsikateri, ki tekme ni videl, mislil, da morda le ni bil sodnik kriv, ampak da so nogometaši SAK tako slabi.

Igralci pa so ta poraz hitro preboleli in začeli tekmo proti Škocijanu kar od začetka z vso vmo. Tekma je bila v nedeljo, 4. 6. 1978, na Kamnu. Prvi gol za SAK je strelil že v 2. minuti z glavo Hobel, 2 minuti pozneje pa je prekanil Gusti Zablatnik nasprotnega vratarja s prečiščenim strelom od šestnajstmetrovke. V 26. minuti pa je povečal Velik na 3:0. Drugi polčas so začeli Kamenčani z močnim pritiskom, a SAK se je kmalu ujel. Po nesporazumu kamenske obrambe je dobil Hobel žogo, prekanil vratarja in stalo je 4:0. Kar nato je Zablatnik napravil solo, nasprotnik ga je v kazenskem prostoru podrl tako kruto na tla, da je Zablatnik moral poškodovan zapustiti igrišče. Enajstmetrovko je Krnič povišal na 5:0. Proti koncu pa je Pavel Zablatnik, ki je prišel na igrišče namesto poškodovanega Jurija Perča, povišal z glavo na 6:0. Kljub temu, da so se Kamenčani do zadnjega ostro borili —

zadeli so enkrat prečko —, jim igralci SAK niso pustili nikdar možnosti niti za častni gol. Igra je bila pravi užitek za vsakega gledalca.

Postava: Beton; Pandel, **Lampichler, Woschitz, Blajs K.**; Kupper, **Hribar, Krnič**; Zablatnik G., (J. Perč, P. Zablatnik), **Hobel, Velik.**

Kamen II — SAK II: 1:0 (0:0)

Veseli smo v začetku, ker je bilo prvič v tej sezoni navzočih nad 20 igralcev, se je zblinilo, ko mladi igralci SAK niso znali izrabiti svojih možnosti. V 85. minuti so Kamenčani povedli z 1:0, ker so postajali igralci SAK vedno bolj neresni.

KULTURNO DRUŠTVO IZ BELTING gostuje

v nedeljo, 18. 6. 1978, ob 14. uri v farni dvorani v Selah.

Nastopajo:

Moški oktet

Folklorna skupina z belokranjskimi in prekmurskimi plesi

Glasbeni ansambel

Občni zbor . . .

(Nadaljevanje z 2. strani)

tajnik Walter Gutovnik, blagajnik pa Jože Blajs. V razširjenem odboru so še: Jože Rosencopf, Maja Haderlap, Franci Šmid, Kristian Ogris, Roman Verdel, Mirko Messner, Slavko Sticker, Stanko Mečina in Nužej Wieser. Udeležba je bila, če ta občni zbor primerjamo z lanskim in aktivitetami organizacije, skromna.

Mladje na morje

Tudi letos organizira Klub mladje LETOVANJE OTROK NA MORJE

kjer bodo imeli možnost, da si pri igri izpopolnijo svoje znanje slovenščine. Ker je doslej organizacija bila bolj slaba, smo letos že prej začeli z delom. Prve dokončne termine objavljamo danes in Vas prosimo, da se čimprej prijavite po telefonu pri predsedniku našega kluba Francu Kattnigu (0 42 22 - 72 565 28).

1. termin: 6.—15. julij 1978
2. termin: 10.—24. julij 1978
3. termin: 8.—17. avgust 1978

Cena (s prevozom): približno 100.— šilingov dnevno.

Sedmo mednarodno pisateljsko srečanje v Brezah — Fresachu — pri Beljaku je za nami. Poudarek tega srečanja v majhni, a lepi gorski vasi na Koroškem je res na mednarodnostnem, na mednarodni udeležbi, na mednarodnem konstruktivnem stiku med pisatelji najrazličnejših evropskih držav z najrazličnejšimi družbenimi in političnimi pogledi. Nadaljnja značilnost sedaj že tradicionalnega mednarodnega pisateljskega srečanja v Brezah je velika udeležba vzhodnoevropskih avtorjev. Tudi letos so bili navzoči Poljaki, vzhodni Nemci, Madžari in Romuni, medtem ko sta se prireditve udeležila tudi dva jugoslovanska zastopnika, predsednik hrvaškega PEN kluba Josip Tabak in eden vodij slovite srbske kulturne institucije še iz časov avstro-ogrske monarhije — Matice Srpske v Novem Sadu. Pravkar omenjeni predstavnik Matice Srpske Boško Petrović je na srečanju tudi nastopil z zanimivim predavanjem o značilnostih sodobne srbske literature. Omenil in razčlenil je izrazita in učinkovita dela mnogih srbskih avtorjev, med katerimi so nekateri prodrli v nemških prevodih tudi na avstrijski in nemški knjižni trg. Med temi avtorji velja posebna pozornost Nobelovemu nagrajencu Ivi Andriću, pisatelju slovitega zgodovinsko-filozofskega romana „Most na Drini“ o turški zasedbi Bosne in Hercegovine. V Nemčiji so se uveljavila tudi dela razgibanega in drzno metaforično nalomljenega in temno izvotljenega Miodraga Bulatovića, pisca številnih romanov in novel, od katerih je že eno prvih del „Rdeči petelin leti proti nebu“ mednarodno zaslovelo. Boško Pe-

trović pa je omenil tudi pesimiistično-meditativna dela Meša Selimovića (roman „Derviš in smrt“ je preveden v slovenščino in v nemščino) in tukaj manj znanega Antonija Isakovića. Ustavil se je tudi pri srbskih liriki in dramatikih, vendar je bilo kmalu vidno, da je povojna srbska literatura kljub liriki, kot so Miodrag Pavlović in Vasko Popa, dala svoj bistveni doprinos prav v epiki, v romanu ali v noveli.

Žal se srečanja niso udeležili slovenski besedni ustvarjalci, tako da razen pisca teh vrstic in slovenskega koroškega pisatelja Valentina Polanška na srečanju ni bilo slovenskih predstavnikov iz Avstrije ali pa Jugoslavije. Seveda bi se tega mednarodnega srečanja mogel udeležiti po tolikem času tudi kak slovenski predstavnik iz Italije, Alojz Rebula ali pa Boris Pahor, in to še posebno, ko je bil navzoč južnotirolski zastopnik, v nemščini pišoč mlajši kritični avtor Joseph Zoderer. Slovenska navzočnost na tem srečanju bi lahko opozorila na našo tukajšnjo navzočnost in na naš ustvarjalni trenutek v tem važnem, za kulturni razvoj naslednjih desetletij odločujočem času, ki bo začrtal silnice za naprej. Kaj smo res že tako brezbržni in pasivni, da raje nasedamo privatnim intrigam in zasebnim čenčam in se ne upamo soočati z literarno situacijo našega časa?

Poleg zanimivega, a zelo ožje strokovnega referata Srba Boška

LEV DETELA:

Današnji pisateljski trenutki

Misel po letošnjem pisateljskem srečanju v Brezah

Petrovića je na srečanju razpravljajal tudi Gabor Hajnal iz Madžarske o „težavah prevajanja nemške literature v madžarščino“. Gabor Hajnal je avtor šestnajstih pesniških zbirk in tudi znan prevajalec, ki je med drugim leta 1971 uredil veliko madžarsko antologijo nemške poezije od srednjeveškega Walterja von der Vogelweideja pa do mladega avstrijskega pesnika Reinharda Priessnitza. Čeprav je madžarski ungrofinski jezik bistveno drugačen kot indoevropska nemščina, je Gabor Hajnal nasprotoval nekdanji sloviti tezi pesnika Gottfrieda Bennja, ki je trdil, da pesmi ni mogoče prevajati v tuje jezike. Svoje nasprotovanje pa je Hajnal znal tudi utemeljiti s številnimi primeri iz madžarske prevajalske „delavnice“.

V samo jedro besednega ustvarjanja je posegel referat tajnika zahodnonemškega PEN kluba Martina Gregorja-Dellina, ki je tudi znan novelist in kritik. Gregor-Dellin je menil, da je resnična li-

teratura vedno znova izraz življenjske volje vsake nove generacije, vsakega novega rodu. Vsak rod pa se mora prebiti skozi lastne izkušnje in vstopiti v literaturo prav skozi te lastne izkušnje. Pisanje je za Gregorja-Dellina ustvarjalni proces, ki avtorju pomaga, da zavestno preživi čas. Obstaja pa že, kot se je Gregor-Dellin filozofsko poetično izrazil, prava „babilonska knjižnica“ svetovnega duha, ki pripoveduje o najboljšem pisateljevanju, o nesmrtnosti lepe besede, ki zraste le iz največjih dosežkov duha. Vendar pa brez te nesmrtnosti pisateljevanja ni mogoče razumeti, je menil Gregor-Dellin.

Mlajši avstrijski pisatelj (letnik 1944) Ernst Nowak se je na ironično-meditativen način spopadel z izhodišči in koreninami pisateljskega delovanja, z ustvarjalno skepsjo, ki pomaga ustvarjalcu kritično doumeti človeka, svet in tudi jezik, iz katerega sestavi svoj splet misli in fantazije, izkušenj in domnev.

Zanimiva je tudi bila diskusija, ki je vedno znova sledila referatom pravkar omenjenih pisateljev. Koristni pa so bili tudi tako imenovani „pisateljski pogovori na robu“, pol privatnega, pol poklicnega značaja. Tu, pri pogrnjeni mizi v gostilni ali pa na „ustvarjalnem sprehodu“ v bližnjo gorsko okolico, so si pisatelji izmenjali misli, primerjali lastne izkušnje z izkušnjami svojih poklicnih tovarišev, izvedeli marsikatero novico tudi iz dežel, ki novic ne pošiljajo v svet. Prišlo je do novih kulturnih iniciativ, do načrtov o prevodih določenih del v nove jezike, do načrtov o novih literarnih projektih nadregionalnega značaja. Tu, v Brezah, je pred letom dni nastala tudi nova avstrijska literarna revija „LOG“, katere prvo številko sta Peter Kersche in pisec teh vrstic na letošnjem pisateljskem srečanju v Brezah tudi že mogla predložiti v informacijo zbranim novinarjem, pisateljem in drugi javnosti. V prvi številki revije „LOG“, ki je revija „za mednarodno literaturo“, kot piše v podnaslovu, so zbrani prispevki nekaterih novih nemškopišočih avtorjev z novimi oblikami pisanja, a tudi primeri pesništva iz Avstralije, Indije, Južne Afrike in Slovenije. Peter Kersche je tako prevedel pesmi Daneta Zajca, Tomaža Šalamuna in I. G. Plamena. Objavljena so seveda tudi kritična poročila o novih literarnih publikacijah na nemškem knjižnem prostoru. Naslednja številka revije „LOG“ bo izšla v septembru.

Vse te „obrobne“ iniciative v Brezah pa tudi dokazujejo, da je to mednarodno srečanje konec maja koristno in tudi vzpodbudno za življenje literature in za njeno večjo komunikativnost. Koristna in vzpodbudna so pisateljska srečanja v Brezah kot taka, zakaj iz njih raste prijateljstva in kljub določenim polemičnim naostrenostim tudi skupne duhovne hoje — kljub različnostim — v našo skupno duhovno bodočnost.

DUNAJSKI KLUB:

O činiteljih, tu in tam

Zgodilo se je, kar bi se že dolgo smelo zgoditi, in vendar čas ni bil pripraven. Sedaj pa — v zadovoljstvu se mečemo ob tla — so študentje dunajskega Kluba tvegali skok v samokritiko. Klub-intern — nikakor ne okrožnica, temveč le glasilo (?) slovenske študentske organizacije — razglasa na dveh tipkanih straneh napake, ki jih je Klub delal v preteklosti, težave, s katerimi se ukvarja v sedanosti in srečo enosmerne poti, ki vodi v bodočnost. Prvič po dolgih letih se samohvala ne pod mizo valja, ampak je sploh ni. Zato pa je samokritika v še kar plodnem pogovoru doživela svoj prvi javni nastop.

Dejstvo je, da prihaja v Klub vedno manj študentov. Dejstvo je, da ima nadstrankarski Klub med Slovenci naziv levega Kluba. Dejstvo je, da ima prav to dejstvo svoje vzroke.

Pa jih najdi, če moreš!

Pristop k celotni problematiki je bore enostaven. Vsaj če si premišljeno in vestno prebral klubsko izjavo, veš, česar prej nisi hotel vedeti oziroma, česar resnično — pri vseh božjih prisegah — nisi vedel. Pa za kar-sibodi ne.

Zakaj bi čakali? Začnimo!

Predsednik Kluba je uvodoma — kot beremo v klub-internu — pojasnil, da so „nekateri činitelji negativno vplivali na motivacijo in zavest odbornikov.“ Je vse jasno? Nadalje beremo, da so „težave postale manifestne Levu Deteli na ljubo) ob zelo pomanjkljivem vključevanju mladih klubskih članov.“ Je vse jasno?

Kljub temu, da obstajajo težave, ker je le malo študentov vključeno v aktivno delo, je „glavni kamen spotike“ — kot zremo od predsednika — „uresničena akcijska enotnost“. S kom torej akcijska enotnost? In kljub temu, da ni ljudi v Klub in se vse težave tukaj prične, to „ni nič posebno novega“. Že vedno je namreč bil določen „kader“, ki se je pridno udeleževal. Za kaj se bomo sedaj odločili?

„Težave nastajajo tudi zaradi šibkosti tradicionalne katoliške struje v Klubu“. Pameti še vedno ni konec...

„Tuhtal“ sem in ostal sem neveden: zakaj bi morale biti težave, če krščanstvo v Klubu ni dovolj prisotno? Mar prav zato? In dalje: kako mora biti utrjena akcijska enotnost, ko pa vendar „šibkost tradicionalnih katoliške struje“ nalaga venomer kruta bremena težav? Naprej pa: „Liberalna katoliška struja se v Klubu ni razvila naprej. Niti na Koroškem ni govoriti o napredni katoliški struji“.

Želi smo, kar smo sejali: grešne kozle v nedogled! Saj stvarno k nestvarnim izjavam ni mogoče kaj izreči.

In tako se samokritika nadaljuje... Kot popestritev naj velja staro pravilo: ne išči napak pri sebi in našel jih boš pri drugih.

Tako bo vendar vsak razumel, da najdemo vzroke klubskih problemov v „za-“ (Dalje na 8. strani)

Sveče: Najmlajši so navdušili

Zadnjo nedeljo, 4. junija, je priredilo SPD „Kočna“ v Svečah sicer nekoliko zapoznalo materinsko proslavo. V Adamovi dvorani so se zbrali mladi in stari, da bi se poklonili materam in da bi tudi nagradili trud najmlajših in z najmlajšimi.

Predsednik nadzornik dr. Valentin Inzko je v svojem pozdravu nakazal dejstvo, kako grozotno so se razmere spremenile. Ko je še sam hodil v Svečah v osnovno šolo, takrat v odmoru ni bilo čuti nemške besede. Danes pa... Ravno zaradi tega, je naglasil nadalje, je pa še kako potrebno prosvetno delo z najmlajšimi. SPD Kočna, ki je imelo v četrtek poprej svoj redni občni zbor, že nekaj let sem prireja vsako leto po dva odrska nastopa. Enega za Štefanovo, drugega za materinsko proslavo. Poleg tega društvo goji tudi marljivo pevsko tradicijo (zbor vodi profesor dr. Anton Feinigu).

V prvem delu so nastopili najmlajši s pesmimi in deklamacijami v obeh jezikih. Bilo je zares prijetno, pristrčno, kar so si upali postaviti otroci na oder. Tudi drugi del, enodejanka „Mirkova abeceda“, je navdušil navzoče, zlasti pa jih je dodobra spravil do smeha. Posamezne točke je šegavo povezoval prof. Janko Zerzer.

Pohvaliti velja vse nastopajoče za pogum in navdušeno sodelovanje. Iskrena hvala pa seveda velja profesorju Antonu Feinigu in njegovi ženi Malki, ki sta žrtvovala precej časa za ta nastop. V razmerah, v kakršnih na žalost živimo, sta trud in uspeh vredna še mnogo več. Z besedami tega ni mogoče oceniti. Nadaljnji uspehi,

ki se bodo iz tega dela zagotovo izcimili, ga bodo šele poplačali.

Poplačali so ga že navzoči z navdušenim ploskanjem, ki pa je seveda veljalo tudi tistemu mla-

demu junaku, staremu komaj leto in pol, ki je kar v dvorani priredil sočistični nastop. Ni pač hotel zao-stajati za bratoma, ki sta že „smela“ na oder...

Pridite v Šentrupert!

DRAGI BRATJE IN SESTRE, NA RAZSTAVO IN PRIREDITEV 17. in 18. 6. 1978.

RAZSTAVO ŠIVANJA IN ROČNIH DEL si morete ogledati v soboto, 17. junija, od 14. ure in v nedeljo, 18. junija, ves dan. IZDELKE KUHARKE UMETNOSTI si lahko ogledate in poskusite v soboto popoldne in tudi v nedeljo.

KULturna PRIREDITEV bo v soboto, 17. junija 1978, ob 15. uri in v nedeljo, 18. junija 1978: prvič ob 13.30 in ob 16. uri drugič.

Spored prireditve:

1. DOBRODOŠLI! — pozdrav učenk
 2. V LEPOTI BOŽJE NARAVE — učenke zapoje 3 pesmi
 3. GOVOR — govornik je na vrsti
 4. OJ PODJUNA! — simbolična vaja s petjem
 5. ZA VEDNO OZDRAVLJENA — igra v 3 dejanjih
 6. VEDNO SPET RODI SE JUTRO — zborček zapoje 3 pesmi
 7. ZA KONEC ŠE ZARAJAMO — po narodnih melodijah
- Pridi! — Pristrčno vabijo učenke KMETIJSKO-GOSPODINJSKE ŠOLE V ŠT. RUPERTU

Naša babica je stara 82 let, živi od kave in maslenih rogljičkov, nikoli ni bila bolna in ne gre skoraj nikdar iz hiše. Odkar smo ji podarili televizijski sprejemnik, se tudi nič več ne pritožuje, da jo pušča-mo samo.

Pravzaprav sploh ni naša babica, temveč daljna sorodnica babice tiste mlade deklice, ki hoče postati učiteljica — kot jaz — in pri starki stanuje kot podnajemnica. Enostavno ji pravimo babica, in kadar imamo obisk, jo predstavimo kot našo staro mater. Večini ljudi je starka všeč in vsi bi radi vedeli, kaj počne, da je tako pri močeh, ona pa pravi, da je to od kave in maslenih rogljičkov. Moj prijatelj, študent medicine, mi je povedal, da od tega noben človek ne more večno živeti, toda naša babica se ne meni za take ugotovitve.

S televizijskim sprejemnikom smo ji naredili veliko veselje. Nekega dne — škatla tedaj še ni dolgo stala v njeni kamrici — nam je žarečih lic povedala, da je imela prejšnji večer obisk.

„Tako,“ smo rekli, „obisk, tako pozno? Kdo pa je prišel?“

„Tisti prijazni gospod s televizije,“ je nam izdala babica in njeni beli lasje so se lesketali.

„Kateri pa?“

Rekla je, da tisti, ki ob koncu tedna vedno prihaja k ostarelim in bolnim ljudem.

„Ampak, babica,“ smo je podučili, „včeraj je bila vendar sobota in tedaj je imel opravka s svojo oddajo.“

„Ja, seveda. Bilo je med njegovo oddajo.“

„To je bila živa oddaja,“ smo ji rekli. „Ali veš, kaj pomeni živa oddaja?“

„Ne, pa mi lahko razložite.“

„Torej, poslušaj! Živa oddaja je neposredna oddaja, ki jo oddajajo takrat, ko se v resnici dogaja. Moški je bil sinoči v televizijskem studiu, torej si ga lahko videla samo na televizijskem zaslonu.“

„Pa saj o tem govorim,“ je rekla babica. „Videla sem za v živo. Čisto zares, bil je živ. In on je videl mene, saj je govoril z menoj.“

„Ampak babica! Televizijska slika je kot fotografija: ti jo lahko vidiš, ona pa tebe ne more.“

„Ha,“ se je namrdnila babica. „Mar ste že kdaj slišali fotografijo govoriti? Ampak on je govoril.“

„Pa prav. Televizijski sprejemnik je zamotana tehniška škatla s cevmi, električnimi tuljavami in zvočnikom. Slika prihaja na stotine ki-

HERBERT ZINKL:

Obisk z zaslona

lometrov daleč po zraku. Vsi ljudje, ki odprejo televizijo, vidijo na zaslonu, kar pač v studiu predvajajo.“

„Odgovarjal mi je,“ je vztrajala babica. „In bil je zelo vljuden in prijazen.“

Bodoča učiteljica me je obupano pogledala. Še enkrat smo ji poskusili stvar kar se da preprosto razložiti. „Tale škatla je pravzaprav mrtva, čisto mrtva. Električni tok v tuljavah in žicah požene cevi, da začnejo loviti valove iz zraka ter jih našim očem in ušesom naredijo vidne ter slišne.“

„Vidne in slišne!“ Babica je vneto prikimala. „Tega mi ni treba razlagati. Saj pravim, da sem ga videla in slišala. In ko je govoril z menoj, sem mu odgovarjala. Ali pa mislite, da sem nevljudno in molče sedela pred njim?“

Preudarjal sem, ali bi jo opozoril, da je nemara malo zakinkala in se ji vse skupaj samo dozdevalo, pa je postala izredno ostra. „Mar mislite, da spim ob televizorju?“

Moj prijatelj, študent medicine, je menil, da je vse skupaj prav gotovo posledica njene enostranske prehrane. Vedno le kava in masleni rogljički. To ne more večno trajati. Nič več nismo poskušali babici izbiti iz glave njenih obiskov. Nismo jo hoteli razjeziti, sobe, ki nam jih je dala v najem, so namreč lepe in poceni. Splača se malo potrpeti.

JESSE HILL FORD:

JEČA

„Hočem povedati to, da je bilo vse, kar sem počel prej, napak. Aretiral me je, in ko sem mu grozil, sem si v bistvu sam zaklenil vrata za seboj. No, zdaj po slabih desetih letih pa vidite rezultat. Vidite, kaj sem postal.“

„Kaj ste postali?“ sem vprašal. Imel sem občutek, ki se te loti, ko ti hoče trgovec nekaj na hitro prodati. Obupno sem se boril z

Obiskovalci z zaslona so si pri babici kar podajali kljuko. Drenjali so se okrog nje, prihajali k njej po nasvete, se posvetovali z njo, kako naj v težavnih položajih odigrajo svoje vloge. Babica je celo neposredno posegla v televizijsko dogajanje. Nekoč je nekemu junaku z divjega zahoda rešila življenje, ko ga je z vzklikom pravočasno opozorila na Indijanca, ki je za grmom prežal nanj.

Prej je babica svojim oblekam posvečala le malo pozornosti, naenkrat pa se je vsak večer začela lišpati. Iz omar je izvlekla obleke, ki so bile tam visele dolga leta, posadila si je na glavo starinske, pa sedaj spet moderne klobuke in sploh začela kazati nedvoumne znake nečimernosti. „Kaj vam bolj ugaja? Ali rdeča svilena obleka s črnim klobukom ali pa modra satenasta?“

Svetovali smo ji prvo kombinacijo.

Podučila nas je: „njemu je najbolj všeč modra satenasta obleka.“ Včasih nas je povabila, da smo prišli k njej gledat televizijo, vendar nismo smeli priti v copatah, ker tako ne gre sprejemati gostov.

Nekoč so predvajali neki prastari film, ki je bil na sporedu ob desetletnici smrti glavnega igralca. Babica se je s simpatičnim fantom odlično razumela. Dala mu je nekaj nasvetov. Bila je zelo zadovoljna, ker jo je ubogal. In ko

je bil film pri kraju, ga je povabila, naj se spet kmalu oglasi.

Prenašali smo njeno navdušenje nad njegovo igrjo, vendar se nam je zdelo, da jo moramo opozoriti, da je obledeli zvezdnik že deset let mrtev.

Začudeno nas je pogledala in zmajala z glavo. „Živ je kakor vi.“ „Mrtev je kot kamen,“ sem vztrajal. „Mrtev je kot utopljen maček!“ „Ves svet ve, da je mrtev,“ me je podprla bodoča učiteljica.

„Saj ste vendar videli, kako je hodil sem ter tja, slišali ste njegov glas; le kako lahko trdite, da je mrtev?“

„V vseh časnikih je pisalo ko je umrl. Od njega ni ostalo nič drugega kot nekaj kosti, njegovo meso so že zdavnaj pojedli črvi.“

„Ah, časniki,“ je dejala babica. „Pa res ne smete verjeti vsega, kar piše v časnikih. Mar časniki niso trdili, da bo ta teden deževalo? In kaj se je zgodilo? Modro, jasno nebo! Preveč ste lahkoverni!“

Znoj mi je stopil na čelo. „Ampak, babica, ta človek je mrtev kot Aleksander Veliki!“

Odprla je vrata in prijazno rekla: „Pojdite spat, gotovo ste zelo utrujeni.“

Moj prijatelj, študent medicine, je pobrskal po debeli knjigi in čelo se mu je nagrbančilo kot njiva ob oranju. „Morate jo prepričati, da bo spremenila prehrano. Jest mora pusto meso in skuto. V obo-

„Vzorčni jetnik, spreobrnjenec. Tule imam rokopis eseja za Ameriški kazenski mesečnik,“ je dejal in odprl olivno zeleno mapo. „Napisal sem ga v prostem času,“ je rekel in se zasmel svoj lastni šali.

Ogledal sem si naslovno stran.

„O problemih krajevnih oblasti in administrativnih organov, ki zadevajo manjše ječe in zapore,“ spodaj pa je pisalo „Napisal Solomon Jerome Luben, diplomirani pravnik“. — „Lepo, res lepo,“ sem rekel. Roka se mi je tresla.

(Dalje na 8. strani)

jem so lahko prebavljive beljakovine, ki prehranjujejo možgane starih ljudi.“

Prinesli smo babici pust, toda sočen zrezek. „Fuj, vi morilci nedolžnih živali, mar bi me radi zastrupili? Razen tega pa ne morem več gristi.“

„Sesekljali ti bomo zrezek.“

„Sesekljanih zrezkov nisem marala niti tedaj, ko sem še jedla meso,“ je menila babica in si skuhala kavo.

„Moj želodec ne prenaša skute,“ jo je odklonila babica.

„Vsi, ki so bolni na želodcu, smejo jesti skuto. Celó morajo jo, ker ima zdravilno moč.“

„Saj nimam bolnega želodca!“ Vrgla je meso in skuto v smeti in še naprej trikrat na dan jedla kavo z maslenimi rogljički in sprejemala svoje goste. Ti so pridno prihajali. Njen ljubljenelec, obiskovalec bolnih, je privlekel v hišo vrsto zanimivih ljudi. Nekega večera je pripeljal nekega cirkusanta, ki si je služil kruh z dresiranimi psički. Psički so hodili po zadnjih nogah, prosili s prednjimi tačkami, na glavah so imeli klobučke in eden je znal celo računati.

„Naj šteje!“ je vzkliknila babica. „Do deset, to bo gotovo znal.“ Nekega psa, ki je znal šteti, je bila nekoč videla v cirkusu Klutzy, ki se je pozneje z vsemi ljudmi, sloni in opicami potopil sredi oceana.

Pes je štel.

Babica je pripovedovala sosedom, da je ona dosegla, da je pes štel. Sosedje so prikimali in se ji posmihali za hrbtom. „Vidite, ti niso taki nejeverni Tomažki kot vi,“ je zmagovalno rekla babica.

Študent medicine je rekel, da bo nekega dne prišlo do zloma. V takih primerih vedno pride do zloma.

Čas je mineval. Študent medicine je delal izpit za izpitom. Naša babica pa je kljubovala njegove-mu naraščajočemu znanju, bila je ena od tistih izjem, brez katerih ne bi bilo nobenih pravil. Pomakala je svoje rogljičke v kavo in se trdovratno hranila z hrano brez vitaminov. Obiskovalce je sprejemala v modrem žametu, rdeči svili, črnem raftu. Nikoli ni zapustila hiše in je bila kljub temu vedno na tekočem. Sčasoma smo se navedili na številne obiskovalce. Pri nas se je vsaj vedno kaj dogajalo. Sem ter tja smo se celo pogovarjali z ljudmi s televizijskega zaslona. Tedaj je babica kar žarela in nam je postregla s kavo in maslenimi rogljički.

DR. JAKOB SKET:

8

Miklova Zala

„Oče Serajnik je in bo naš vodja, naš glavni poveljnik,“ zakličejo vsi kmetje in obstopijo sivolasega moža.

V imenu mnogih drugih pa izpregovori stari Žalnik, iz Sveč doma:

„V vsem našem številu in še daleč naokrog po Koroškem ni tako prebrisanega moža, kakor je naš starosta Serajnik. On je izkušen v gospodarstvu in v bojih, on nas bo vodil najbolje. Njemu bomo vsi v vsem in v vsakem pokorni. Naj živi tedaj naš vodja, oče Serajnik!“

Tem besedam sledijo navdušeni klici. Obenem vzdignejo Serajnika štirje možje na rame in ga pokažejo vsem zbranim kmetom na Gradišču. Veselje je lesketalo možu na licu, videčemu, da ga vsi sosedje in okoličani tako pri-srčno ljubijo in spoštujejo. Ves ganjen se zahvali za to zaupanje, končno pa pristavi:

„Bil sem nekdanj res hraber in pogumen borilec. Šel sem bil s sosedom in prijateljem Miklom in njegovim bratom Markom doli v globoko deželo ogrsko za pobožnim menihom Kapistranom. Tam smo se navdušeno vojskovali za našo sveto vero in pobijali ljutega sovražnika, krvoločnega Turka. Ali danes, moji dragi sosedje, kje so one mladeniške moči, kje je oni mladostni ogenj? ... Ni je več

v mojih udih one čilosti kakor nekdanj, niti one gibčnosti, ki je potrebna vodji.

Zatorej izročim tudi gospodarstvo svojemu sinu. Moj Mirko prevzame na dan svoje poroke z Zaliko mojo in Miklovo kmetijo. Jaz, oče njegov, pa vas prosim, ljubi sosedje, darujte tudi mojemu nasledniku tisto ljubezen in tisto vdanost, ki ste jo ves čas darovali meni! Če vas veže do mojega sina tisto zaupanje, kakor do njegovega očeta, pa si izberite njega, mladega in čilega moža, namesto mene, sivolasega starčka, za svojega voditelja! Bodite prepričani, moj Mirko bo ravno tako delal za blagor vaš in vaših otrok, kakor jaz sam. Učiti ga hočem, da postane vreden vaše ljubezni in vašega zaupanja.“

Rožanje so v vsem zaupali očetu Serajniku. Njegove besede so bile tudi danes odločilne, in kmetje so kar na mestu izvolili Mirka za svojega glavnega poveljnika.

Ta čast in tako zaupanje je navdušilo mladeniča. Danes je šele postal pravi mož. Čutil se je novorojenega. Z bistrim pogledom in povzdignjenim glasom je govoril nato kmetom, kako jih bo branil in se zanje vojskoval. A ne samo zanje, tudi za njihove otroke in žene hoče darovati vse svoje moči in, če bo treba, tudi svoje življenje.

Nato so prisegli kmetje zvestobo in pokorščino svojemu voditelju, ta pa se jim je zaklel in zarotil, da jih ne zapusti tudi v največji nevarnosti.

Zdaj je zazvonilo sem od cerkve sv. Jakoba „angelsko češčenje“ in kmetje so končali v pobožni molitvi zborovanje.

Sedmo poglavje

Mirno je tekel potem dan za dnevom. O Turkih ni bilo nič več slišati. Tudi ogleduhi, katere je odposlal Mirko na

prežo, niso poročali ničesar. Vendar pa je vse prebivalce tlačila neka notranja slutnja. Bilo jim je, kakor če se pridrevijo hudourni oblaki: Vsa priroda potihne, ptice se poskrijejo v svoja zatišja, domača žival se potuhne v hlev, človek sam pa se zapre v božjem strahu v varni hram. Trenutek še, in po črnem nebu švigne blisk kakor goreča kača, grom zabobni, hiše se stresejo in ledene kaplje se vsujejo na bogato zemljo ter pokončajo v malo trenutkih ves up in nado ubogemu kmetu.

Tako je bilo pri srcu našim seljanom. Slutili so nekaj hudega, a nihče ni vedel, kaj bi bilo to.

Le Almira se je veselila nevihte, ki je pretila Rožni dolini. Težko in nemirno je pričakovala trenutka, ko si bo mogla ohladiti strastno srce. Od zadnjega, za njo in Mirka usodepolnega večera je vedno premišljala, kako bi uresničila svojo grožnjo in maščevanje.

„Ali kaj mi pomaga,“ si je mislila dostikrat v svojih strastnih borbah, „če ugonobim Mirka? Njo, le njo, le Zala moram spraviti s pota, če hočem sama uživati njeno srečo.“

Ta misel pa je bila kaj nevarna. Kako bi naj uničila Zaliko, da bi nihče ne vedel za njeno morilko? Tu ni mogla vsa ženska bistroumnost pomagati Almiri.

S krvavečim srcem je gledala deklica, kako so se vršile na Miklovem in Serajnikovem domu priprave za ženitev. Od same jeze in strasti se je izogibala podnevi ljudi, da ne zagleda kje Mirka in njegove neveste. V noči pa je posedala na vrtu, premišljevala svojo usodo in ugibala, kako bi mogla preprečiti zvezo dveh ljubečih src.

V tem kratkem času jame deklica hujsati. Noči brez spanja in strašna slutnja, da je za vselej uničena njena

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 11. junija: 07.05—07.35
Duhovni nagovor — Naj pesmica naša dario vam bo.

PONEDELJEK, 12. junija: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — So-
listi pojo.

TOREK, 13. junija: 09.30—10.00 Za
našo vas — 13.45—14.30 Celovski ra-
dijski dnevnik — Šport — Otroci, po-
slušajte!

SREDA, 14. junija: 13.45—14.30 Ce-
lovški radijski dnevnik — Ljudske
pesmi — Cerkev in svet.

ČETRTEK, 15. junija: 13.45—14.45
Celovski radijski dnevnik — Družinski
magazin.

PETEK, 16. junija: 13.45—14.30 Ce-
lovški radijski dnevnik — Dr. A. Feinig:
Karavanke.

SOBOTA, 17. junija: 09.45—10.30 Od
pesmi do pesmi — od srca do srca.

TV AVSTRIJA 1. SPORED

NEDELJA, 11. junija: 11.00 Govor in
odgovor — 14.50 Moj prijatelj Harvey
— 16.30 Kraljevska roža — 17.00
Wickie in močni možje — 17.25 Za
lahko noč — 17.30 Prenos iz Argen-
tine: Avstrija — Brazilija (svetovno no-
gometno prvenstvo), v odmoru šport
— 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.55
Kristijan v času — 20.00 Muppets-šov
— 20.35 Argentina: Škotska — Nizo-
zemska — 22.30 Poročila — 22.35
ORF-studio s svetovnega prvenstva —
povzetek iger dneva.

PONEDELJEK, 12. junija: 9.00 Am, dam,
des — 9.30 Dežela in ljudje —
10.00 Solska televizija: Kot gost pri
H. C. Artmannu — 10.30 Pomoč, sem
minister — 17.30 Am, dam, des —
17.55 Za lahko noč — 18.00 Rebel
Jacquou — 18.30 MI; družinska od-
daja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30
Čas v sliki 1 s kulturo in športom —
20.00 Posnetek iz Argentine: Sport ob
ponedeljkih — 21.05 Petrocelli — 21.55
Poročila in šport.

TOREK, 13. junija: 9.00 Am, dam,
des — 9.30 Angleščina: The Bellcrest
story — 10.00 Oksidacija in redukcija
— 10.30 Labod — 17.30 Am, dam, des
— 17.55 Za lahko noč — 18.00 Raj
živali — 18.30 MI; družinska oddaja —
19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v
sliki 1 s kulturo in športom — 20.00
Posnetek iz Argentine: ORF-studio s
svetovnega prvenstva — 20.15 Očar-
ljive čarovnije — 21.25 Telemuzej —
21.35 Predzadnji od Küringov — 22.20
Poročila in šport.

sreča: vse to je Almiro tako potrla, da je v kratkem ove-
nela, kakor nežna rožica, če jo popali slana čez noč. Rde-
čica z njenega lica se je umaknila mrtvaški bledobi. Oči
so se udrle v globino ter zrle iz nje grozno in obupno, ka-
kor da bi deklica, plavajoča na neizmernem morju, v hu-
dem boju s strašnimi valovi iskala rešilne roke.

In ta rešilna roka se ji je tudi prikazala. Dva dni pred
Mirkovo poroko je prišel Almirin oče Tresoglav. Štirinajst
dni ga ni bilo domov. Šel je bil po kupčiji na gornje Koro-
ško. Zatorej ni vedel, kako hude boje je med tem bojevala
njegova Almira. Osupnil je Tresoglav in strepetal, ko je
zagledal hčerko. Skoro bi je ne bil spoznal. Tako se je bilo
dekle v kratkem času izpremenilo. Vso prejšnjo čilost in
čvrstost so ji vzeli notranji dušni boji. Neukročene strasti
so zdelale mlado deklico huje nego dolgotrajna bolezen.

„Kaj ti je, Almira, da tako blediš?“ jo vpraša oče, pri-
šedši v soboto večer domov. „Nehaj žalovati! Saj vidiš, da
ne moreš s solzami izpolniti niti svojih, niti mojih želj.“

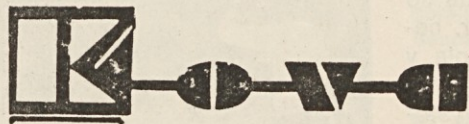
„A z dejanjem hočem doseči, kar sem prisegla tisto
strašno noč pod milim nebom. Pa ne Mirko, ta ne, ampak
ona, njegova nevesta, mora s pota in napraviti meni —
prostor. Strašen črv podjeda korenine mojemu mlademu
življenju. Ako se ne uresniči moja želja, moram usahniti
kakor mlado drevesce na vrtu, če mu črv izpodgrize sočne
koreninice.“

Tu, oče, tu v prsih me peče; tu gori v mojem srcu kakor
v peklju. Znoreti moram, ako ne najdem hladilnega leka
svojim bolečinam.“

Tako govoreč je stiskala Almira krčevito svoje roke na
razburjene prsi, kakor da bi hotela zadušiti notranjo bo-

Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!

Zaradi tega rajiš takoj h

po kuhinje!

**PODJERBERK —
ST. KATHREIN**
Škofiče/Schiefing
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

SREDA, 14. junija: 9.00 Am, dam, des
— 9.30 Organizacija v gospodarstvu
in upravi — 10.00 Solska televizija:
Salzkammergut — 10.30 Shall we dan-
ce — 16.35 Žaba za napoved vremena
— 17.00 Tudi hec mora biti — 17.30
Za lahko noč — 17.35 Prenos iz Ar-
gentine: Igra 2. kola — 19.30 Čas v
sliki 1 s kulturo — 20.00 Komadi za
klavir — 20.35 Prenos iz Argentine:
Igra 2. kola — 22.30 Poročila — 22.35
Povzetek iz Argentine: Igre dneva.

ČETRTEK, 15. junija: 9.00 Am, dam,
des — 9.30 Francoščina — 10.00 Sol-
ska televizija: Viri zgodovine — 10.30
Šefinšpetkor Gideon — 17.30 Am, dam,
des — 17.55 Za lahko noč — 18.00
Televizijska kuhinja — 18.30 MI; dru-
žinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki
— 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in špor-
tom — 20.00 Servisni predal — 20.15
Dalli, dalli — 21.45 Alfred Brendel igra
Schuberta — 22.25 Poročila in šport.

PETEK, 16. junija: 9.00 Am, dam, des
— 9.30 Ruščina — 10.00 Obiščemo
razstavo: 7000 let iranske umetnosti —
10.30 Poročila bo šefa — 17.30 Am,
dam, des — 17.55 Za lahko noč —
18.00 Ljudje, trgi, muzikantje — 18.30
MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija
v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo
in športom — 20.15 Derrick — 21.20
Tiralica — 22.05 Sport in reklama —
22.15 Carjev kurir — 23.45 Poročila.

SOBOTA, 17. junija: 15.35 Povratak
Mariandle — 17.00 Gradbišče — 17.30
Rangi ali torta za rojstni dan — 17.55
Za lahko noč — 18.00 Panoptikum —
18.25 Dober večer... Heinz Conrads
— 19.00 Avstrija v sliki z aktualno Juž-
notirolsko — 19.30 Čas v sliki 1 s kul-
turo — 19.50 Sport — 20.15 Vsi proti
vsem — 21.50 Sport — 22.05 Vpraša-
nja kristjana — 22.10 Clan, ki svoje
sovražnike žive zazida — 23.50 Poro-
čila.

TV Avstrija 2. spored

NEDELJA, 11. junija: 15.30 Argentina
— svetovno nogometno prvenstvo:
Povzetek iger prejšnjega dneva —
17.00 Dežela in ljudje — 17.30 O 9 —
Predarlska — 18.00 Shall we dance —
19.45 Bazar plošč — 20.00 Prizma —
20.40 Galeb — 22.25 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK: 12. junija: 16.00 Ar-
gentina — svetovno nogometno prven-
stvo: Povzetek iger prejšnjega dneva

— 17.30 Solska televizija: Oksidacija
in redukcija — 18.00 Angleščina: The
Bellcrest story — 18.30 Ekspedicija v
kraljestvo živali — 19.30 Igramo na
flavto — 20.00 Neki mož hoče navzgor
— 21.05 Prost vstop — 21.55 Čas v
sliki 2 — 22.25 Za jed potrebujemo tu-
di pribor.

TOREK, 13. junija: 17.30 Solska te-
levizija: Salzkammergut — 18.00 Or-
ganizacija v gospodarstvu in upravi —
18.30 Avstrijska ekspedicija v Anda-
mane — 19.30 Veselje ob glasbi —
20.15 Sedem na en udarec — 21.50
Čas v sliki 2 s kulturo — 22.25 Club 2.

SREDA, 14. junija: 17.30 Solska te-
levizija: Viri zgodovine — 18.00 Franco-
ščina — 18.30 O 9 — Tirolska — 19.00
Velike bitke — 20.00 V. I. P.-gugalnica
— 20.50 Prizorišče svetovne literature
— 21.35 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.10
Čas v sliki 2 — špecialno.

ČETRTEK, 15. junija: 16.00 Argen-
tina — svetovno nogometno prvenstvo:
Povzetek iger prejšnjega dneva —
17.30 Solska televizija: 7000 let iran-
ske umetnosti — 18.00 Ruščina —
18.30 Prost vstop — 19.30 Spotlight
— 20.00 Močan ko smrt — 21.45 Čas
v sliki 2 s kulturo — 22.20 Club 2.

PETEK, 16. junija: 9.00 Am, dam,
des — 9.30 Ruščina — 17.30 Un ca-
price — 18.00 Orientacija — 18.30 Ar-
hitektura v 3. raju — 19.30 Enejada
— 20.15 Znanje aktualno — 21.00 No-
va — 21.20 Washington — za zaprtimi
durmi — 22.10 Čas v sliki 2 s kulturo
— 22.45 All you need is love.

SOBOTA, 17. junija: 17.15 Prizorišča
svetovne literature — 18.00 Hans in
Lene — 18.25 Brez nagobčnika —
19.30 Pustolovščina divjačina — 20.00
Galerija — 20.15 Kakor odtrgano —
21.45 Jazz ob sobotah: Faces in jazz.

TV Ljubljana 1. SPORED

NEDELJA, 11. junija: 8.45 Poročila
— 8.50 Za nedeljsko dobro jutro: Ljud-
ske pevke sestre Pekošak — 9.20 625
— 9.45 Rubežniki — 10.30 Robin Hood,
serijski film — 11.25 Mozaik — 11.30
Kmetijska oddaja — 12.30 Poročila
(do 12.35), Britanska enciklopedija, se-
rija, Veseli tobogan: Jesenice, Poro-

čila, Športna poročila — 16.00 Atlet-
sko tekmovanje za jugoslovanski po-
kal, prenos iz Karlovca — 17.40 Bue-
nos Aires: Nogomet: Švedska — Spa-
nija, prenos — 19.35 Barvna risanka
— 19.40 Cikcak — 19.50 TV dnevnik
— 20.20 S polno paro, nadaljevanka
— 21.35 Mileševo — 22.05 TV dnevnik
— 22.20 Okrogli svet — 22.35 Športni
pregled — 22.45 Nogomet: Brazilija —
Avstrija, reportaža — 23.00 Poročila.

PONEDELJEK, 12. junija: 16.05 Ljud-
je in zemlja — 17.10 Poročila — 17.15
Jurij Raketa, oddaja iz cikla: Sedem
stopnic do glasbe — 17.30 Britanska
enciklopedija, serija — 17.55 Obzor-
nik — 18.05 Kaj je organizacija zdru-
ženega dela, oddaja iz cikla: Da bomo
laže odločali — 18.20 Zaščita indu-
strijskega objekta, oddaja iz cikla:
Družbena samozaščita — 18.40 Mo-
zaik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15
Barvna risanka — 19.20 Cikcak —
19.30 TV dnevnik — 20.00 Enotnost —
nikoli trdnjša — 21.20 Televizor, TV
drama — 22.25 TV dnevnik.

TOREK, 13. junija: 17.35 Mozart v
izvedbi Isaaca Sterna — 18.00 Obzor-
nik — 18.10 Od šole do doma, otro-
ška oddaja — 18.40 Mozaik — 18.45
Na sedmi stezi — 19.15 Barvna risan-
ka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dne-
vnik — 20.05 Igre brez meja, prenos —
21.30 TV dnevnik — 21.45 Iz koncert-
nih dvoran — F. Mendelsohn: Koncert
za violino in orkester.

SREDA, 14. junija: 16.40 Poročila —
16.45 Z besedo in sliko: Moj dežnik
je lahko balon — 17.00 Bojevniki son-
ca, serijska oddaja — 17.25 Obzor-
nik — 17.35 Mozaik — 17.40 Svetovno no-
gometno prvenstvo v Argentini, prenos
polfinalne tekme — 19.35 Barvna ri-
sanka — 19.40 Cikcak — 19.50 TV
dnevnik — 20.20 Film tedna: Varoval-
ne barve — 22.05 Miniature: Pesem s
Krasa — 22.25 TV dnevnik.

ČETRTEK, 15. junija: 17.20 Poročila
— 17.25 Avtomobili in ljudje, serija —
18.20 Obzor-
nik — 18.30 Mozaik —
18.35 Profesor Baltazar, risanka —
18.45 Tehnica za natančno tehtanje
— 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cik-
cak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Ob-
leka, to sem jaz — 20.35 Ali nacisti še
obstajajo, dokumentarna oddaja —

ALI NACISTI SE OBSTAJAJO?

Izredna aktualna dokumentarna
oddaja, posneta v septembru l.
1977, ki prikazuje oživiljanje neo-
nacizma, celotno problematiko
v zvezi z nacističnim „herojem“
Rudlom in generali zahodne
nemške armade. Oddaja prika-
zuje zborovanje neonacistov po
Zahodni Nemčiji in varnost, ki
jim jih ob tem zagotavlja policija.

22.00 TV dnevnik — 22.15 Jazz na
ekranu: Trio Sam Rivers.

PETEK, 16. junija: 17.15 Poročila —
17.20 Ne skrbite, tu smo mi, otroška
oddaja — 17.35 Ostržek, serija — 18.00

Obzor-
nik — 18.10 Slovenski rock:
Predmestje — 18.40 Mozaik — 18.45
Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30
TV dnevnik — 20.00 Zabavno glasbe-
na oddaja — 21.05 Razgledi: Sloven-
ska družina 78 — 21.35 TV dnevnik —
21.55 Jaz, Klavdij, nadaljevanka —
22.45 Poročila.

SOBOTA, 17. junija: 8.00 Poročila —
8.05 Profesor Baltazar, risanka — 8.15
Z besedo in sliko: Moj dežnik je lahko
balon — 8.30 Jurij Raketa, oddaja iz
cikla: Sedem stopnic do glasbe —
8.45 Tehnica za natančno tehtanje —
9.15 Od šole do doma, otroška oddaja
— 9.45 Kaj so organi upravljanja, od-
daja iz cikla: Dan bomo laže odločali —
10.00 Dokumentarna oddaja —
17.05 Spekter — 17.35 Obzor-
nik — 17.45 Mozaik — 17.50 Sedmi kontinent
— 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cik-
cak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 V
tišini vesolja — 21.35 TV dnevnik —
21.45 Jazz na ekranu: Plesni orkester
RTV Ljubljana — 22.00 Boks: Parlov
— Conteh, prenos (pribl. 22.45 625) —
23.05 Poročila.

TV Ljubljana 2. spored

NEDELJA, 11. junija: 18.15 TV no-
vice — 18.30 Predstavljamo vam gle-
dališče komedija — 19.35 TV dnevnik
— 19.50 Glasbena medigra — 20.00
Dokumentarna oddaja — 20.45 Men-
dosa: Nogomet: Škotska — Nizozem-
ska, prenos (do 22.35).

PONEDELJEK, 12. junija: 17.30 De-
ček in očala, otroška oddaja — 17.45
Dositeljeve basni — 18.00 Poročila —
18.05 TV koledar — 18.15 Sodobni
svet — 18.45 Mladi za mlade — 19.00
TV dnevnik — 20.00 Sportna oddaja
— 20.30 Aktualnosti — 21.00 24 ur —
21.10 Celovečerni film (do 22.40).

TOREK, 13. junija: 17.30 Brigadirski
TV studio — 18.00 Poročila — 18.05
TV koledar — 18.15 Pionirske TV no-
vice — 18.45 Narodna glasba — 19.30
TV dnevnik — 20.00 V središču —
20.50 Akcije — 21.00 Celovečerni film
— 22.40 TV dnevnik.

SREDA, 14. junija: 19.35 TV dnevnik
— 20.00 Dokumentarna oddaja — 20.40
Svetovno nogometno prvenstvo v Ar-
gentini, prenos — 22.35 TV dnevnik.

ČETRTEK, 15. junija: 17.45 TV dne-
vnik — 18.05 TV koledar — 18.15 Grda
račka, otroška oddaja — 18.45 Ali mor-
da veste? — 19.30 TV dnevnik — 20.00
Kino oko — 23.30 24 ur (do 23.35).

PETEK, 16. junija: 17.20 Rokomet:
Jugoslavija — NDR (ženske), prenos
— 18.30 Zagrebška kronika — 18.45
Prijatelj glasbe — 19.30 TV dnevnik
— 20.00 Kulturni mozaik — 21.00 Vče-
raj, danes, jutri — 21.20 Portreti —
21.50 Dubrovniške poletne prireditve
— 22.50 Življenje knjige (do 23.35).

SOBOTA, 17. junija: 17.15 Rokomet-
na tekma (ženske) do 18.25 — 18.45
Gledališče v hiši — 19.30 TV dnevnik
— 20.00 Ludvig van Beethoven: Fide-
lio, II. del opere — 21.00 24 ur — 21.10
Feljton — 21.40 Sportna sobota —
21.55 Planine sveta (do 22.55).

manjši sum bi spraval njega in Almiro ob premoženje in
dobro ime, da, celo ob življenje.

Po daljšem premišljevanju je šele odvrnil Tresoglav:
„Sam ti ne morem pomagati; toda vem za pomoč. V
nekaj dneh pridejo Turki v našo deželo. Ne znam sicer, ali
obiščejo tudi Rožno dolino, ali to vem, da se utaborijo pri
mestu Beljaku.“

Nov up prešine pri tem naznanilu Almiri srce. Nje oko
zažari; v njeni glavi se poraja misel za mislijo.

„Da, oče, idite in pripeljite Turke v naš kraj! Tu bo
mного plena in tudi krasnih deklet za sužnost. Med njimi
bo seveda najlepša — Zalika. Ta jim bo ugajala. Vse naj
odvedejo s seboj v Turčijo! Le Mirka mi morajo pustiti, za
drugega nikogar ne maram!“

To je bil lek za Almirino dušo. Že sama misel, da ji bo
mogoče izdati Turkom Mirkovo nevesto, jo je potolažila.
Dolgo sta se še pogovarjala oče in hči. Sklenila sta, da
gre Tresoglav drugo jutro v Beljak. Ondi misli pričakati
sovražnika, podati se v turški tabor in poveljniku naznaniti,
da ga hoče peljati v bogato Rožno dolino na plen.

„In če bi se tudi Mirko med tem poročil z Zalo, to nič
ne dé,“ nadaljuje oče. „Turki in jaz se bomo trudili, da
ujamemo vse moške in najlepše ženske. Tebe, mater,
Mirka in še nekaj drugih tvojih prijateljev pa si izgovorim
za plačilo.“

Tako rešim Mirka iz sužnosti. V zahvalo mi vzame po-
tem tebe za ženo, izgubivši sedanjo nevesto. Tedaj pa je
obenem uresničen tudi moj tajni načrt...“

(Dalje prihodnjič)

Pomembnost skrbi za invalide

V petek, 2. junija, so odprli v celovškem Deželnem uradu za invalide (Kumpfgasse 23) ob prisotnosti zveznega ministra za social-

Ječa

(Nadaljevanje s 6. strani)

„To še ni nič. Tole si oglejte.“ In pograbil je velik zvitek papirja na najbližji polici ter ga začel razvijati na mizi.

Ko sem gledal njegov tilnik, sem pomislil, da bi ga bilo nemara boljše ustreliti, ko ne bo vedel. Če kaj poznam Henryja in Šerifa, bosta zadevo prepustila meni.

„Ali si tega ne boste ogledali?“ je vprašal.

„Prav.“

Stopil sem k njemu in si ogledal papirje.

„To je procelje,“ je rekel. „Čisto nekaj novega. Počakajte, da boste videli vse podrobnosti!“ Vse, kar sem videl, je bila skica nekakšne velike stavbe.

„Jaz bom vse tole financiral. S temelj bomo začeli oktobra, ko bom prost. To bo pomenilo konec srednjeveške pošastnosti, ki je bila doslej prekletstvo vseh malih občin na Jugu.“

Obrnil je prvi list. „Seveda bodo zidovi morali ostati. Tole je tloris z vsemi pritlikinami. Prostor za stražarje, za varnostne naprave, veliko dvorišče, knjižnica, kuhinja. S Šerifom sva dve leti načrtovala tale drobni dragulj. Vam je všeč?“

Bil sem osupel. Spet je ponovil, da je njegova največja želja videti svoje delo dokončano. On, S. Jerome Luben, bo upravnik. Šerif bo seveda skrbel za jetnike. Henry utegne biti v pomoč v kuhinji, saj bo moral skrbeti za mnogo ust.

„Morali bomo čez most, če bomo hoteli noter.“

Njegove oči so postale sanjave. Rekel je, da bodo semkaj prihajali župani malih mest, visoki uradniki in celo ministri. Njegov načrt bo imel uradno ime Velika Šerifova zamisel. Prirokjen bo razmeram na jugu in bo na ogled javnosti. „Nazadnje bo zamisel prevzel seveda ves svet. Spoznali bodo, da je to najboljša rešitev. To ne bo več zapor v klasičnem smislu. Tudi sodišča ne bodo več potrebna, nobenih sodnih razprav ne bo. To bo zapor, ki bo opravljal z vsemi zapori in bo dokončna popolna rešitev za vse človeštvo. Tu ne bo nobene pošte, nobenih telefonov. Samo...“ Tlesnil je s prsti.

„Kje pa ga nameravate zgraditi?“ sem vprašal.

„Tukaj seveda, natanko tukaj! Ali si lahko zamislite boljši kraj?“

Obrnil je naslednji list. „Tole je prvo nadstropje — samotne celice, zvočno izolirane, v popolni temi. Povem vam Jim, ko bova s Šerifom s tole zadevo prodrla, bo to res prava bomba. Ole!“

Nisem vedel, kaj naj rečem. Sploh nisem mogel zbrati misli.

„Kakšen načrt? Kakšen čudovit načrt,“ je šepetal Jerome Luben.

Jeklena vrata so se odprla, na stopnicah so se oglasili koraki. Bil je Henry — prinašal je pečena jajca.

no skrbstvo in drugih višjih funkcionarjev novi vhod v urad. Novost je v tem, da so odstranili stopnice, kar zdaj omogoča invalidom, zlasti hudo poškodovanim in pohabljenim, da se lahko s svojimi vozički brez težav peljejo v stavbo. Na razpolago so jim tudi tri parkirišča, ki so jih prav tako uredili na novo.

Na to je med drugim opozoril predstojnik Deželnega urada za invalide dr. Wilhelm Hasiba, ki je pozdravil med drugim ministra Gerharda Weißenberga, deželnega glavarja Wagnerja, njegovega namestnika Bacherja, socialnega referenta Galloba, celovškega župana Guggenbergerja in druge zastopnike javnega življenja ter invalidskih organizacij.

Hasiba je v svojem uvodnem govoru opozoril tudi na dejavnosti Deželnega urada za invalide. Tako je bilo treba skrbeti npr. s 1. januarjem 1978 za 208.000 žrtev obeh svetovnih spopadov, od tega jih je bilo na Koroškem 12.144. Iz prve vojne je ostalo še 15.000 žrtev. Nadalje je treba skrbeti še za žrtve avstrijske vojaščine, za žrtve zločinov in pa seveda za zaposlitev invalidov, ki jih je treba čim bolj smotrno vključiti v družbeno in gospodarsko dogajanje.

Po pogovorih zastopnikov civil-

nih in vojnih invalidov je dejal celovški župan Guggenberger, da so že nekatere javne stavbe (npr. celovško kopališče, posebna šola v Otočah/Waidmannsdorf) zidali tako, da invalidom ne zapirajo vstopa arhitektonske ovire, kot so to stopnice i. dr. V mestni občini imajo invalidom na razpolago sedem službenih mest. Deželni socialni referent Gallob je v svojem govoru med drugim tudi poudaril, da že pripravljajo zakon o odstranitvi arhitektonskih ovir in opozoril na skrb deželne vlade za invalide, za zaposlovanje invalidov in drugo. Po nagovoru deželnega glavarja je socialni minister Gerhard Weißenberg naglasil več točk. Dejstvo, da so odstranili pri celovškem uradu stopnice pred vhodom, je več kot samo arhitektonski poseg. Pred graškim Deželnim uradom za invalide, ki ga je obiskal pred kratkim, se dvigajo mogočne stopnice, ki so za prizadete tudi duševna ovira. K skrbi za invalide spada seveda tudi rehabilitacija, to je medicinska, poklicna in družbena. Najtežje je z družbeno-socialno rehabilitacijo; z njo je treba začeti že v najzgodnejši dobi. Ob koncu je izrekel minister Weißenberg koroškim ustanovam vse priznanje za skrbno in vzorno prizadevanje za invalide.

Premagovanje ovir

Bila je razmeroma skromna slovesnost prejšnji petek, ko so odprli ob navzočnosti socialnega ministra v Celovcu novi vhod v Deželni urad za invalide. Govorili so tudi o premagovanju, o odstranjevanju ovir, o tem, da sploh ne bi smele nastati. Grozen primer je zares graški urad; pred njegovim vhomom se namreč šopirijo mogočne stopnice, ki naj jih invalidi v svojih berglah, s svojimi protezami, v svojih vozičkih premagujejo.

Za petkovo slovesnost je izdal Deželni urad za invalide tudi krajše poročilo za zastopnike tiska in radia. Iz tega kratkega pregleda je razvidno, za kaj vse skrbi ta ustanova, koliko npr. stane bioelektrična proteza za roko, koliko rent izplačujejo in drugo.

Ker imajo invalidi sami dosti in še preveč opravka s premagovanjem in odstranjevanjem ovir, jih tudi sami skušajo odstranjevati in premagovati. V tiskovnem poročilu za oba slovenska časopisa, Naš tednik in Slovenski vestnik, je bil priložen lep dostojen slovenski prevod. Tudi v pritličju urada je videti opozorilo za invalide — v obeh deželnih jezikih.

Odgovornim v Deželnem uradu za invalide velja vse priznanje. Drugim deželnim ustanovam in uradom, a tudi zveznim pa bi svetovali, naj se zgledujejo pri invalidih, da ne bodo za njimi še bolj zaostajali. Čeprav invalidi, deloma celo hudo pohabljeni in poškodovani, so „zdrave“ že zdavnaj prehiteli...

Matejeve mame ni več

Ni še preteklo dve leti in že tretjič se je oglasila dekla smrt v Matejevi hiši na Ločilu. Najprej je pobrala starega Matejevega očeta. Zadnje dni preteklega leta se je poslovil od svojih oče Franc in še ni preteklo pet mesecev, pa mu je na dan Rešnjega Telesa sledila po mesec dni trajajoči težki bolezen njegova žena Terezija. Dosti prezgodaj, saj še ni dopolnila 54. leto, sta zgubila hčerka Marica in sin Franc ljubečo mater, Matejeva hiša pa skrbno in razumno gospodinjo. — Matejeva mama se je rodila kot najstarejši otrok v številni Tratnikovi družini na Ledincah v Pečniški fari. Tako je morala že zgodaj poprijeti za vsa dela in biti v pomoč sestrām in bratom.

Med vojno je morala z domačimi vred v izseljeništvu, kjer je spoznala tudi svojega moža Franca. Taborišča Hagenbüchach in Eichstätt so bile postaje v življenju, ki jih tudi mlad človek ne more pozabiti. Leta 1946 se je primožila k Mateju. Hitro se je živela v našem okolju in postala vzorna sosedka in članica farnega občestva. — Otroka, ki sta se ji rodila v srečnem zakonu, je vzgojila z ljubeznijo in zgledom spoštovanja do bližnjega in zvestobe svoji preskušeni narodnosti. Ko so leta priklenila starega očeta na posteljo, mu je z vso skrbjo stregla do smrti. Prav tako je bila možu zvesta družica vsa leta skupnega življenja in skrbna žena v bolezni.

Pogreb v nedeljo, 28. maja, je bil globok poklon dobremu človeku. Dolga je bila vrsta pogrebcev od mrtvaške lope od farne cerkve. Župnik Čebul se ji je zahvalil za njeno zvesto sodelovanje in tudi pečniški farani z župnikom in pevci so se od nje dostojno poslovili.

Sinu in hčerki, prav tako pa tudi sorodnikom, izrekamo naše iskreno sožalje.

Rajnica je tudi kandidirala pri zadnjih deželnozborskih volitvah na 26. mestu KEL in tudi tako izpričala svojo narodno aktivnost.

Uascit pr Zile

ZILJSKA SVATBA V PESMI, BESEDI, PLESU IN GLASBI

Priredba pesmi: Samo Vremšak

Besedilo: Niko Kriegel

Izvajajo: Mešani pevski zbor SPD „Rož“ iz Št. Jakoba v Rožu pod vodstvom Lajka Milisavljeviča

Sodelujejo: Akademsko folklorna skupina „France Marolt“ iz Ljubljane

Koreografija: Marija Šuštar

Instrumentalna obdelava: France Marolt

Prireditelj: SPD „Dobrač“ na Brnci

Kraj: Kulturni dom na Brnci

Čas: Sobota, 10. junija 1978, ob 20.00

Prireditelj: KPD „Planina“ v Selah

Kraj: Farna dvorana v Selah

Čas: Nedelja, 11. junija 1978, ob 14.00

Prireditelj: KPD v Šmihelu pri Pliberku

Kraj: Farna dvorana v Šmihelu

Čas: Nedelja, 11. junija 1978, ob 20.00

Šmihel — Rinkole:

Pogreb zveste dekle

Pred nedavnim so pokopali zvesto dekle Metko. Bila je nezakon-ska hči Štučnikovih mater v Dvoru. Komaj je postala šolarica, že je morala hoditi pomagovat kmetom za pastirico ali pa pestunjo. Ko je zapustila šolo, je šla za stalno v službo na kmete. Med drugim je bila dvanaest let kot kravarica pri postarnem župniku Vintarju v Šmihelu.

Še prej da je župnik umrl, je naprosil samskega, a vernega gospodarja Plesna v Rinkolah, da bi po župnikovi smrti vzel k sebi nečakinjo in gospodinjo Nežiko. Plesl je župnikovi prošnji ugodil, vzel pa v službo tudi Metko, ki je bila zraven župnikove kuharice že nava-jena. Obe je prijavil k zavarovalnici, da sta si sčasom zaslužili starostno penzijo. Ostali sta pa še kot upokojeni tam. Nežika je že pred leti umrla, Metka pa je bila pri Plesnu petintrideset let. Pri tako skrbnih sodelavkah je mogel Plesl do visoke postavke samostojno gospodariti. Ko so mu prišli Metkini sorodniki na pomoč — Rakelovi z Blata — se je odločil za penzijo, obdržal pa Metko še pri hiši.

Ganljivo je bilo gledati ostarelega gospodarja, kako bridko se je jokal za umrlo sodelavko. Bil je štirinajst let starejši od nje in je vedno mislil, da mu bo ona postregla na smrtni postelji, pa jo je 73-letno zadela možganska kap.

Pogreb je imela tak, kot bi bila prav domača hči. Veliko ljudi jo je spremljalo na zadnji poti na šmihelsko pokopališče. Cerkev pri maši zadušnici je bila polna kot na praznik. Domačima dušnima pastirjema sta se pridružila še iz Rinkol izišli duhovnik Ignacij Da-

vid in pa pater Jakob, pastir tretjerednikov. Sorodniki so se rajne spomnili z naročili svetih maš. Gospodar pa je dal lep znesek za gradnjo šmihelske cerkve. Krsto pa so krasili veliki venci s samimi belimi nageljni — znak ljubezni in spoštovanja do rajne dekle Metke.

Dekan Kristo Srienc je pri maši lepo orisal njeno duhovno bogastvo in njen blagi značaj. Z veliko zvestobo je služila obema gospodarjema: nebeškemu in hišnemu. Za vzgled pa je imela dekle Gospodovo, Devico Marijo. Naj si spočije v njeni bližini v nebesih!

Ob grobu pa je pater Jakob pohvalil prizadevno tretjerednico in bivšo Marijino družbenico. Nato so ji cerkveni pevci, pri katerih je svojčas leta dolgo sodelovala, zapeli v slovo. Pri slovesu od hiše v Rinkolah pa so ji zapeli tamkajšnji cerkveni pevci, ki jih vodi Rižnarjeva mama.

Metki želimo počitek v božjem miru! Gospodarju Plesnu pa, da bi našel drugo, enako dobro postrežnico za večer svojega življenja!

ZA TISKOVI SKLAD SO DAROVALI:

Ferdinand Turk, Resnica	100.—
Valentin Laussegger,	
Slovenji Plajberk	50.—
Franc Klopčič, Rogarja vas	50.—
Oto Jamelnik, Rogarja vas	30.—
Leršnjak-Wieser,	
Slovenji Plajberk	20.—
Pavel Laussegger, Poden	20.—
Vincenc Ogris, Poden	20.—
Marija Malle, Slov. Plajberk	20.—
Neimenovana, Borovlje	20.—
Ana Magedin, Borovlje	20.—

O činiteljih...

(Nadaljevanje s 5. strani)

stoju trenutne narodnopolitične scene“ in da velja najti v „brezperspektivni narodnopolitični dilemi (nikakor pa ne iz dileme Kluba) prepričljive alternative“.

Kdo ne upa, da samokritike še ne bi bilo kmalu konec?

Že zato ne, ker je svojstvena. In privlačna v svojem enosmernosti. Kot pač zahteva akcijska enotnost. niko

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72565. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce štev. 2, 9065 Zrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.